

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (4 ปี)
สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : 25501571103126
ภาษาไทย : ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน
ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts in Community Development Program

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม : ศิลปศาสตรบัณฑิต (การพัฒนาชุมชน)
ชื่อย่อ : ศศ.บ. (การพัฒนาชุมชน)
ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม : Bachelor of Arts (Community Development)
ชื่อย่อ : B.A. (Community Development)

3. วิชาเอก

ไม่มี

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

ไม่น้อยกว่า 125 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

5.1 รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี

5.2 ประเภทของหลักสูตร

หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ

5.3 ภาษาที่ใช้

จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทย

5.4 การรับเข้าศึกษา

รับนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างประเทศที่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้

5.5 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

5.6 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร:

- 6.1 เป็นหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560
- 6.2 เปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เป็นต้นไป
- 6.3 คณะกรรมการประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เห็นสมควรให้เสนอหลักสูตรต่อมหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ 1 / 2559 เมื่อวันที่ 15 เดือนกุมภาพันธ์ 2559
- 6.4 สภาวิชาการ เห็นสมควรนำเสนอหลักสูตรต่อสภามหาวิทยาลัย
ในคราวประชุมครั้งที่ 5 / 2559 เมื่อวันที่ 24 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559
- 6.5 คณะกรรมการกั่นกรองหลักสูตรเห็นสมควรนำเสนอหลักสูตรต่อสภามหาวิทยาลัย
ในคราวประชุม ครั้งที่ 4/2559 เมื่อวันที่ 15 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559
- 6.6 สภามหาวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตร
ในคราวประชุมครั้งที่ 1 / 2560 เมื่อวันที่ 27 เดือนมกราคม พ.ศ. 2560

7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน:

หลักสูตรมีความพร้อมในการเผยแพร่ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
ในปีการศึกษา 2562

8. อาชีพที่สามารถประกอบอาชีพได้หลังสำเร็จการศึกษา:

- 8.1 นักบริหารงานทั่วไปในหน่วยงานของรัฐและเอกชน
- 8.2 นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
- 8.3 นักพัฒนาชุมชนในหน่วยงานราชการและเอกชน
- 8.4 นักพัฒนาชุมชนในหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 8.5 นักพัฒนาในหน่วยงานองค์กรพัฒนาเอกชน
- 8.6 นักวิจัยหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานวิจัยภาคสนาม
- 8.7 ผู้ประกอบการทางสังคม

9. ชื่อ นามสกุล เลขบัตรประจำตัวประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ เลขบัตรประจำตัวประชาชน	คุณวุฒิ / สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
		มหาวิทยาลัย	ปี
1. นางศรีประไพ อุดมละมุล อาจารย์	ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) วท.บ. (ศึกษาศาสตร์)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	2547
		มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2516
2. นายเวคิน วุฒิมวงศ์ อาจารย์	ศษ.ม. (ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน) ป.บอ. (บัณฑิตอาสาสมัคร) ศศ.บ. (การพัฒนาชุมชน)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2541
		มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2538
		วิทยาลัยครูยะลา	2537
3. นายชูลีฟีกอร์ มาโซ อาจารย์	ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์)	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	2547
		มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2542
4. นางสาวจริยา วงศ์กำแหง อาจารย์	ศษ.ม. (ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน) ศศ.บ. (การพัฒนาชุมชน)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2551
		สถาบันราชภัฏยะลา	2547
5. นางสุพัตรา รุ่งรัตน์ อาจารย์	ศศ.ม. (ยุทธศาสตร์การพัฒนา) บธ.บ. (การจัดการ)	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	2553
		มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	2547

10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นในการวางแผนหลักสูตร

11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแสวงหาผลกำไรที่เป็นตัวเงินเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในระยะบอบทุนนิยมนั้นนับว่าเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจและส่งผลกระทบต่อในทุกระดับของสังคม นอกจากนี้ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ก็ได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะการสร้างการมีส่วนร่วมในทุกๆระดับ ในขณะที่เดียวกันการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาตามความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้เสีย ตลอดจนการให้ความสำคัญทั้งหน่วยงานการพัฒนาในภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ จากสถานการณ์ดังกล่าวนี้มีความสำคัญ

ที่ต้องมีการเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการเป็นนักพัฒนาที่มีคุณภาพ เพื่อรองรับการพัฒนาท้องถิ่นและสังคมในอนาคตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม

พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นับว่าเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะและมีความแตกต่างไปจากพื้นที่อื่นโดยเฉพาะความหลากหลายทางวัฒนธรรมและวิถีดำรงชีวิต ตลอดจนรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในคาบสมุทรมลายู ดังนั้น ในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้จึงได้คำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อให้สามารถสร้างนักพัฒนาที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นไปตามความต้องการของพื้นที่ ทั้งนี้ หลักสูตรได้ดำเนินการวิจัยเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรโดยพบว่า บัณฑิตหลักสูตรการพัฒนาชุมชนยังเป็นที่ต้องการของตลาด รวมทั้งยังจำเป็นต้องสร้างบัณฑิตที่มีความสามารถรอบด้าน เพื่อให้สามารถปรับตัวและพัฒนาศักยภาพของตนเองภายใต้บริบทที่มีความหลากหลาย

12. ผลกระทบจากข้อ 11 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

12.1 การพัฒนาหลักสูตร

จัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองกับการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเน้นการผลิตบัณฑิตที่สามารถทำงานในสังคมทั่วไป และในสังคมพหุวัฒนธรรม ตลอดจนนโยบายการพัฒนาพื้นที่พิเศษได้

12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์เฉพาะซึ่งแตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ ในขณะเดียวกันจากสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้รัฐบาลมีนโยบายเฉพาะเพื่อแก้ปัญหาและการพัฒนาพื้นที่ ดังนั้น หลักสูตรจำเป็นต้องเตรียมพร้อมในการสร้างบุคลากรที่จะทำงานด้านการพัฒนาที่สามารถปฏิบัติงานในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองนโยบายการพัฒนาของรัฐให้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

13. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของมหาวิทยาลัย

13.1 รายวิชาที่เปิดสอนเพื่อให้บริการคณะ/ภาควิชาอื่น หรือต้องเรียนจากคณะ/ภาควิชาอื่น

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย 3 หมวดวิชา

13.1.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป บริหารการจัดการเรียนการสอนโดยคณะกรรมการ
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

13.1.2 หมวดวิชาเฉพาะ จัดการเรียนการสอนโดยคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์

13.1.3 หมวดวิชาเลือกเสรี นักศึกษาเลือกเรียนตามความสนใจ ซึ่งจัดการเรียนการ
สอนโดยหลักสูตรต่างๆในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

13.2 การบริหารจัดการ

ในการจัดการเรียนการสอนนั้น หลักสูตรจะต้องมีการประสานงานกับสาขาวิชาต่างๆ ที่
จัดรายวิชา ซึ่งนักศึกษาในหลักสูตรนี้ต้องเรียน โดยมีการวางแผนร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร
หลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน ในสาขาวิชาอื่นที่นักศึกษาต้องเรียน เพื่อกำหนดเนื้อหาและกล
ยุทธ์การสอนตลอดจนการวัดและประเมินผล ทั้งนี้ เพื่อให้นักศึกษาได้บรรลุผลการเรียนรู้
ตามที่หลักสูตรได้กำหนด

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญาของหลักสูตร

มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีองค์ความรู้ คุณุณธรรม เป็นนักจัดการชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรม

1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

การพัฒนาชุมชนเป็นวิชาชีพที่ให้บริการแก่ชุมชนและสังคม โดยการนำความรู้ทางด้าน
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มาใช้ในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
เพื่อให้ชุมชนและสังคมเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน รวมทั้งบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่
สากล การพัฒนาชุมชนเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในชุมชนและสภาพแวดล้อมของ
ชุมชน เป็นระบบที่ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และมีการเคลื่อนไหวในรูปแบบองค์รวม
ตลอดเวลา โดยมีเป้าหมายเพื่อการพึ่งพาตนเองได้บนแนวคิดพื้นฐานที่ว่า มนุษย์มีศักยภาพ
มีเกียรติ ศักดิ์ศรี ความมั่นคง และความพึงพอใจในชีวิต นักพัฒนาชุมชนเป็นผู้ที่มีความรู้
ความสามารถ และทักษะทางการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น เป็นผู้มีสติปัญญาดี มีทัศนคติที่ดี
รู้จักคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และสามารถวางแผนการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น รู้จัก
ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ติดตามความก้าวหน้าทางวิทยาการสมัยใหม่ สามารถทำวิจัย
และนำงานวิจัยไปปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น มีความรับผิดชอบ

ต่อสังคม เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม เสียสละ อุทิศตน และเคารพในสิทธิและความเป็นบุคคลของคนอื่น ยึดมั่นในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพและสังคม การจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตทางด้านการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น จึงดำเนินการโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สนับสนุนและส่งเสริมสร้างบรรยากาศเพื่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีวิจาร์ณญาณ มีภาวะผู้นำ สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเองและชุมชน ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม

1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- 1.3.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่ทักษะในการปฏิบัติงาน มีภาวะความเป็นผู้นำ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม ดำรงตนอยู่ในหลักความพอเพียง
- 1.3.2 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถด้านการพัฒนาชุมชน สามารถนำความรู้ด้านวิชาการและทักษะต่าง ๆ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศ ไปบูรณาการใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาอาชีพทางเลือกเพื่อการพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3.3 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถปรับตัวในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดีภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม
- 1.3.4 เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีองค์ความรู้และบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถเป็นนักจัดการชุมชนได้
- 1.3.5 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถนำความรู้ในการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนและองค์กรได้อย่างเป็นระบบ

2. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนาการเปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ดัชนีชี้วัด
1. ปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาชุมชนให้ มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและ สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียและท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ติดตามการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของท้องถิ่นเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร 2. เชิญผู้เชี่ยวชาญทั้งภาครัฐและเอกชนมามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและประเมินพัฒนาหลักสูตร 3. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรภายนอกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รายงานผลการประเมินหลักสูตรในแต่ละปี 2. รายงานการประชุมการพัฒนาหลักสูตร 3. รายงานการพัฒนาผู้เรียนที่มีหน่วยงาน/องค์กรภายนอกเข้าร่วมกิจกรรม 4. นักศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 95 ผ่านการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

แผนการพัฒนารูปแบบการเปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ดัชนีชี้วัด
	พัฒนานักศึกษา 4. มีการติดตามประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	5. ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจบัณฑิตโดยเฉลี่ยระดับ 3.51 จากระดับ 5
2. พัฒนาศูนย์พัฒนารายผู้สอนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา	1. อาจารย์ใหม่ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรเบื้องต้นเกี่ยวกับเทคนิคการสอน การวัดและประเมินผล 2. อาจารย์ทุกคนต้องมีกิจกรรมและเข้าร่วมการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ผู้สอนจะต้องสามารถวัดและประเมินผลได้เป็นอย่างดี	1. หลักฐานหรือเอกสารแสดงผลการดำเนินการ

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบการจัดการศึกษาในหลักสูตร

ระบบทวิภาค

1.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนให้เป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

2. การดำเนินการหลักสูตร

2.1 วันเวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคเรียนที่ 1 เป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาคเรียนที่ 2 เป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติอื่นครบถ้วนตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลากำหนด

2.3 ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

นักศึกษาที่สนใจเข้าศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาส่วนใหญ่เป็นบุคคลในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งบางคนมีปัญหาเรื่องความพร้อมในทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ทักษะทางตัวเลข เป็นต้น

2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2.3

สำหรับนักศึกษาใหม่ที่มีปัญหาความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานในการเรียน มหาวิทยาลัย และหลักสูตรได้จัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อปรับพื้นฐานทักษะในด้านต่างๆ ก่อนเข้าเรียนในภาคการศึกษาแรก และการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

2.5 แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

ระดับชั้นปี	จำนวนนักศึกษาในแต่ละปีการศึกษา				
	2560	2561	2562	2563	2564
ชั้นปีที่ 1	160	160	160	160	160
ชั้นปีที่ 2		160	160	160	160
ชั้นปีที่ 3			160	160	160
ชั้นปีที่ 4				160	160
รวมจำนวนนักศึกษา	160	320	480	640	640
จำนวนบัณฑิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา				160	160

2.6 งบประมาณตามแผน

2.6.1 งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

ระดับชั้นปี	จำนวนนักศึกษาในแต่ละปีการศึกษา				
	2560	2561	2562	2563	2564
ค่าธรรมเนียมการศึกษา คนละ 8,500 ต่อภาค การศึกษา	2,720,000	5,440,000	8,160,000	10,880,000	10,880,000
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล คน ละ 700 บาท	112,000	24,000	36,000	48,000	48,000
รวมรายรับ	2,832,000	5,664,000	8,496,000	11,328,000	11,328,000

2.6.2 งบประมาณรายจ่าย (หน่วย : บาท)

ระดับชั้นปี	จำนวนนักศึกษาในแต่ละปีการศึกษา				
	2560	2561	2562	2563	2564
เงินคงคลัง ร้อยละ 20	566,400	1,132,800	1,699,200	2,265,600	2,265,600
รายจ่ายระดับมหาวิทยาลัย ร้อยละ 40	1,132,800	2,265,600	3,398,400	4,531,200	4,531,200
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ร้อยละ 40	1,132,800	2,265,600	3,398,400	4,531,200	4,531,200
รวม	2,832,000	5,664,000	8,496,000	11,328,000	11,328,000
จำนวนนักศึกษา	160	320	480	640	640
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา	14,160	14,160	14,160	14,160	14,160

2.7 ระบบการศึกษา

แบบชั้นเรียน

2.8 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา และการลงทะเบียนข้ามมหาวิทยาลัย

ระบบการเทียบโอนหน่วยกิตให้เป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

3. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

3.1 หลักสูตร

3.1.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 125 หน่วยกิต

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 125 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วน หน่วยกิตแต่ละหมวดวิชา และแต่ละกลุ่มวิชาดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	89 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน		84 หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ		5 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

3.1.3 รายวิชาในหลักสูตร

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต
1) บัณฑิตเรียน		10 หน่วยกิต
2100101 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร Thai for Communication		2(1-2-3)
2100102 การพัฒนาทักษะการพูดและการเขียน Speaking and Writing Skills Development		2(1-2-3)
2100104 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและพัฒนการเรียนรู้ English for Communication and Learning Development		2(1-2-3)
2100107 ภาษามลายูเพื่อการสื่อสาร Melayu for Communication		2(1-2-3)
2100108 ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารและพัฒนการเรียนรู้ Melayu for Communication and Learning Development		2(1-2-3)
*2100115 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 English for Communication 1		2(1-2-3)
*2100117 ภาษาไทยเพื่อการประกอบอาชีพ Thai for Careers		2(1-2-3)
<p>หมายเหตุ * หมายถึง รายวิชาสำหรับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่า (โดยไม่ต้องเรียนวิชา 2100101 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และ 2100104 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและพัฒนการเรียนรู้)</p>		
2) เลือกเรียน	ไม่น้อยกว่า	2 หน่วยกิต
2100103 หลักการอ่านและการเขียนคำไทย Principles of Reading and Writing Thai Words		2(2-0-4)
2100105 การพัฒนาทักษะการพูดและการอ่านภาษาอังกฤษ Development of speaking and reading skills in English		2(1-2-3)
2100106 ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียน English for Reading and Writing Development		2(1-2-3)
2100109 ภาษามลายูพื้นฐาน Basic Melayu		2(1-2-3)

2100110	ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร Chinese for Communication	2(1-2-3)
2100111	ภาษาอาหรับพื้นฐาน Basic Arabic	2(1-2-3)
2100116	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 English for Communication 2	2(1-2-3)

1.2	กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
2100112	วิทยาการแห่งความสุข Happiness Study	2(1-2-3)
2100113	สุนทรียวิจักขณ์ Aesthetics Approach	2(2-0-4)
2100114	สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต Information for Life Long Learning	2(1-2-3)
2100118	ความจริงของชีวิต Truth of Life	2(1-2-3)
2100119	การพัฒนาตน Self Development	2(2-0-4)
2100120	สุนทรียภาพเพื่อชีวิต Aesthetics for Life	2(1-2-3)

1.3	กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
2150101	สังคมวิวัฒน์ Socialization	2(2-0-4)
2150102	การจัดการทางสังคม Social Management	2(2-0-4)
2150103	ทักษะชีวิตและจิตสาธารณะ Life Skills and Public Conscious Mind	2(1-2-3)
2150108	ทักษะในการดำเนินชีวิต Skills for Life	2(1-2-3)
2150109	ชีวิตและวัฒนธรรมไทย Life and Thai Culture	2(1-2-3)

1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
4100101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน Mathematics in Daily Life	2(1-2-3)
4100102 วิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต Science for the Quality of Life Development	2(1-2-3)
4100103 เทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน Information Technology in Daily Life	2(1-2-3)
4100108 วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน Science in Daily Life	2(1-2-3)
4100109 การกีฬาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต Sports for the Quality of Life Development	2(1-2-3)
2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า	89 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน	84 หน่วยกิต
2132101 ทฤษฎี และหลักการพัฒนาชุมชน Theory and Principles of Community Development	3(3-0-6)
2132102 จริยธรรมในงานพัฒนาชุมชน Ethics in Community Development	3(2-2-5)
2132103 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม Social and Cultural Change	3(3-0-6)
2132104 พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม Civic Education	3 (2-2-5)
2132105 กระบวนการพัฒนาชุมชน*	3(2-2-5)
2132106 การบริหารงานพัฒนาชุมชน*	3(3-0-6)
2132107 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*	3(2-2-5)
2132108 การพัฒนาชุมชนเปรียบเทียบในกลุ่มประเทศอาเซียน Community Development Comparative in ASEAN	3(3-0-6)
2132209 การจัดสวัสดิการชุมชน Social Welfare in Community	3(2-2-5)

หมายเหตุ * หมายถึง รายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของหลักสูตร

2132210	นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน* Innovation for Community Development	3(3-0-6)
2132211	การพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development	3(3-0-6)
2132212	การบริหารจัดการเครือข่าย Network Management	3(2-2-5)
2132213	ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยกับการดำรงชีวิตในชุมชน Thai Local Intelligence for Community Life	3(2-2-5)
2132214	นโยบายและการวางแผนพัฒนาชุมชน* Policy and Community Development Planning	3(2-2-5)
2132215	ภาวะความเป็นผู้นำในงานพัฒนาชุมชน Leadership in Community Development	3(3-0-6)
2132216	การจัดนันทนาการในชุมชน Recreation in Community	3(2-2-5)
2132317	การพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม* Development in Multicultural Society	3(3-0-6)
2132318	เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองและการประกอบวิสาหกิจชุมชน Self-Reliance Community Economy and Community Enterprise Operation	3 (2-2-5)
2132319	การพัฒนาชนบทและชุมชนเมือง Rural Development and Urban Community	3(3-0-6)
2132320	วิทยาการกระบวนการ Facilitator for Community Development	3(2-2-5)
2132321	งานอาสาสมัครกับการพัฒนาสังคม Volunteerism and Social Development	3(2-2-5)
2132322	ธรรมาภิบาลกับการพัฒนาชุมชน Good Governance in Community Development	3(3-0-6)
2132323	ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ Research Methodology in Social Sciences	3(2-2-5)
2132324	การจัดการชุมชนโดยสันติวิธี* Community Management through Peace	3(2-2-5)
2132425	การจัดการตนเองของชุมชน * Self-Management of Community	3 (2-2-5)

หมายเหตุ * หมายถึง รายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของหลักสูตร

2132426	การจัดการทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น Community Funds Management for local development	3(2-2-5)
2132427	สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ Statistics and Data Analysis in Social Sciences	3(2-2-5)
2132428	สัมมนาการพัฒนาชุมชน Seminar in Community Development	3(2-2-5)

2.2	กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	5 หน่วยกิต
2132429	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนาชุมชน Professional Experience in Community Development	5(450 ชั่วโมง)

3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้วและต้องไม่เป็นรายวิชาที่กำหนดให้เรียนโดยไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของสาขาวิชานี้

3.1.4 แผนการศึกษา

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1

หมวดวิชา	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต น(ท-ป-อ)
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		6 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	2132101 ทฤษฎี และหลักการพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)
	2132102 จริยธรรมในงานพัฒนาชุมชน	3(2-2-5)
	2132103 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม	3(3-0-6)
	2132104 พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	3(2-2-5)
	รวม	18 หน่วยกิต

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2

หมวดวิชา	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต น(ท-ป-อ)
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		6 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	2132105 กระบวนการพัฒนาชุมชน	3(2-2-5)
	2132106 การบริหารงานพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)
	2132107 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3(2-2-5)
	2132108 การพัฒนาชุมชนเปรียบเทียบกับในกลุ่มประเทศ อาเซียน	3(3-0-6)
	รวม	18 หน่วยกิต

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1

หมวดวิชา	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต น(ท-ป-อ)
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		6 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	2132209 การจัดสวัสดิการชุมชน	3(3-0-6)
	2132210 นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)
	2132211 การพัฒนาที่ยั่งยืน	3(3-0-6)
	2132212 การบริหารจัดการเครือข่าย	3(2-2-5)
	รวม	18 หน่วยกิต

แผนการศึกษา (ต่อ)

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2

หมวดวิชา	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต น(ท-ป-อ)
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		6 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	2132213 ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยกับการดำรงชีวิตในชุมชน	3(2-2-5)
	2132214 นโยบายและการวางแผนพัฒนาชุมชน	3(2-2-5)
	2132215 ภาวะความเป็นผู้นำในงานพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)
	2132216 การจัดนันทนาการในชุมชน	3(2-2-5)
	รวม	18 หน่วยกิต

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1

หมวดวิชา	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต น(ท-ป-อ)
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		6 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	2132317 การพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม	3(3-0-6)
	2132318 เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองและการประกอบวิสาหกิจชุมชน	3(2-2-5)
	2132319 การพัฒนาชนบทและชุมชนเมือง	3(3-0-6)
	2132320 วิทยาการกระบวนการ	3(2-2-5)
	รวม	18 หน่วยกิต

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2

หมวดวิชา	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต น(ท-ป-อ)
หมวดวิชาเฉพาะ	2132321 งานอาสาสมัครกับการพัฒนาสังคม	3(2-2-5)
	2132322 ธรรมชาติกับการพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)
	2132323 ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์	3(2-2-5)
	2132324 การจัดการชุมชนโดยสันติวิธี	3(2-2-5)
หมวดวิชาเลือกเสรี		6 หน่วยกิต
	รวม	18 หน่วยกิต

- 2100107 **ภาษามลายูเพื่อการสื่อสาร** **2(1-2-3)**
Melayu for Communication
 การใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน บทสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย การถามทุกข์สุข การขอบคุณ การแนะนำแบบ ง่ายๆ ฯลฯ โดยเน้นทักษะการฟังและการพูด
 Use of Melayu for communication in daily life, conversation in daily life such as greeting, saying thanks and simple introduction emphasizing on listening and speaking skills
- 2100108 **ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารและพัฒนาการเรียนรู้** **2(1-2-3)**
Melayu for Communication and Learning Development
 พัฒนาทักษะการใช้ภาษามลายู ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ฝึกการอ่านออกเสียงคำภาษามลายูให้ถูกต้อง ฝึกสนทนาภาษามลายูเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การแนะนำตนเอง การกล่าวทักทาย การกล่าวลา การให้คำแนะนำ การติดต่อสอบถามข้อมูลทั้งในและนอกประเทศ และฝึกการเขียนประโยคที่ไม่ซับซ้อน
 Development of Melayu in listening, speaking, reading and writing skills in daily life , practice of reading aloud in Melayu correctly; practice of Melayu conversations in different situations ; self-introduction, greeting, leave-taking, giving suggestion, inquiring information nationally and internationally as well as practice of simple sentence writing
- 2100115 **ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1** **2(1-2-3)**
English for Communication 1
 การฝึกปฏิบัติการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ถ้อยคำและสำนวนพื้นฐานที่ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและสาขาอาชีพ รวมถึงการศึกษาวัฒนธรรมประเพณีของประเทศเจ้าของภาษา และมารยาทสากลที่ถูกต้องเหมาะสม
 Practice of English listening, speaking, reading, and writing for daily communication; focusing on basic vocabulary and expressions relating to working performance and career fields, studying on customs and traditions of English speaking countries including appropriate social etiquette

2100117	ภาษาไทยเพื่อการประกอบอาชีพ Thai for Careers	2(1-2-3)
	<p>การฝึกทักษะ พัฒนาการใช้ภาษาไทยด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนเพื่อให้เกิดการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ทั้งในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพตลอดจนการนำเสนอข้อมูล การให้ความรู้ การวิเคราะห์ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะโดยผ่านกระบวนการค้นคว้าตามหลักวิชาการ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่การงานและการใช้ชีวิตประจำวัน</p> <p>Practicing and developing Thai language used in listening, speaking, reading and writing in order to communicate effectively in accordance with the rules; both for daily life and career as well as presenting, providing knowledge, analyzing opinion, and suggesting through process of academic research effectively and be able to use in various situations which is beneficial to the career and daily life</p>	
	2) เลือกเรียน ไม่น้อยกว่า	2 หน่วยกิต
รหัสวิชา 2100103	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา หลักการอ่านและการเขียนคำไทย Principles of Reading and Writing Thai Words	น(ท-ป-อ) 2(2-0-4)
	<p>หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการอ่านและเขียนคำไทย ศึกษาปัจจัยที่ทำให้การอ่านและการเขียนคำไทยผิดไปจากกฎเกณฑ์ เก็บรวบรวม วิเคราะห์ เปรียบเทียบคำที่มักเขียนหรืออ่านผิดจากกฎเกณฑ์ อภิปราย สรุปผล แนวทางการแก้ไขและเผยแพร่การอ่านและการเขียนคำไทยให้ถูกต้อง</p> <p>Principles of reading and writing Thai words; factors which affect mis-reading and incorrect writing; collecting, analyzing and comparing the words that are usually incorrectly read and written; discussing and summarizing the ways to solve the mentioned problem; promoting how to read and write Thai words correctly</p>	
2100105	การพัฒนาทักษะการพูดและการอ่านภาษาอังกฤษ Development of Speaking and Reading Skills in English	2(1-2-3)
	<p>การพัฒนาทักษะการพูดและอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ ฝึกการพูดทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การนำเสนองานหน้าชั้น และฝึกการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านจับใจความ การอ่านหนังสือพิมพ์ โฆษณา เว็บไซต์</p>	

2100111	ภาษาอาหรับพื้นฐาน Basic Arabic อักษรภาษาอาหรับ หลักการสร้างคำ ประโยคพื้นฐาน ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อความเข้าใจเรื่องต่างๆ ไปในชีวิตประจำวัน ให้สามารถประยุกต์ใช้ในการสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ Arabic alphabets, word formation processes, basic sentences patterns; practice of listening, speaking, reading and writing skills to understand generality in daily life, and to be able to apply in communicating with native speakers	2(1-2-3)
2100116	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 English for Communication 2 การฝึกและพัฒนาการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้สถานการณ์จริงที่สอดคล้องกับสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องรวมถึงการฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์แก้ปัญหาและตัดสินใจในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ Practice and development of listening, speaking, reading and writing English through real situations of related careers; skills of thinking, analyzing problems, making a decision in daily life and conducting a task	2(1-2-3)
รหัสวิชา	1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	6 หน่วยกิต
2100112	วิทยาการแห่งความสุข Happiness Study ความหมายและขอบข่ายของความสุขทั้งกายและใจ การมองโลกเชิงบวกเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้อื่น และสรรพสิ่งทั้งปวง การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมพหุวัฒนธรรม ความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกัน การนำหลักคำสอนของศาสนามาปฏิบัติ การมีคุณธรรม จริยธรรม กฎ กติกาทางสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข Definition and scope of happiness on physical health and mental ; positive perspectives on oneself, other, and creature's value, environmental and multicultural adjustment; emotional quotient for livelihood and cohabitation; practice of doctrine ; morality, ethics, social regulations and agreement for peaceful cohabitation in society	2(1-2-3)

- 2100113 **สุนทรียวิจักขณ์** 2(2-0-4)
Aesthetics Approach
 ปรัชญาว่าด้วยความงาม ธรรมชาติและศิลปะ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทัศน์ การรับรู้ความงาม ผ่านภาพ เสียงและการเคลื่อนไหว ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ และศึกษารูปแบบศิลปะจากระดับท้องถิ่นสู่สากลทั้งในด้านแนวคิด เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์และการนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิต ปรัชญาว่าด้วยความงาม ธรรมชาติและศิลปะ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทัศน์ การรับรู้ความงาม ผ่านภาพ เสียงและการเคลื่อนไหว ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ และศึกษารูปแบบศิลปะจากระดับท้องถิ่นสู่สากลทั้งในด้านแนวคิด เทคนิค วิธีการในการสร้างสรรค์และการนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิต
- The study of the philosophy of beauty, nature and art, the paradigmatic perspective, the perception of beauty through picture, sounds, movements, and artistic experiences. The local and international artistic patterns both on ideas, techniques and methods in creating and applying to real life situation are also studied
- 2100114 **สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต** 2(1-2-3)
Information for Life Long Learning
 ความหมาย บทบาท และความสำคัญของสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต แหล่งสารสนเทศและการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ วิธีการแสวงหาและรวบรวมสารสนเทศมาใช้ในการศึกษา ค้นคว้า ด้วยตนเอง วิธีการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามรูปแบบและขั้นตอนที่เป็นมาตรฐาน
- This course introduces the meanings, roles, then significance of information for life-long learning, the information sources and the access to them, the methods of searching and collecting information for self-access learning, and the presentation of the results of searching using standard forms and steps
- 2100118 **ความจริงของชีวิต** 2(2-0-4)
Truth of Life
 ความหมายของชีวิต การดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันกับโลกวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำเอาความจริงและหลักศาสนธรรมไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาปัญญา ชีวิตและสังคม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักศาสนธรรม ชีวิตที่มีสันติสุขและสังคมที่มีสันติภาพ การเรียนรู้โลกทัศน์แบบต่าง ๆ การวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของโลกทัศน์ แต่ละอย่างเพื่อจะได้รู้จักแสวงหาความจริงและความหมายของชีวิตที่ถูกต้อง ดีงาม เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อันนำไปสู่ความสงบสุขของชีวิตและสังคม

	1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	น(ท-ป-อ)
2150101	สังคมภิวัตน์ Socialization ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในสังคมไทย สังคมอาเซียน และสังคมโลก กระแสโลกาภิวัตน์ ปรัชญาการณัธรรมชาติ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งทางประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง Relationships between human beings and environments in Thai society, ASEAN society, world society, globalization, natural phenomenon that impact on the changing of the society in various dimensions including culture, tradition, economics and political affairs	2(2-0-4)
2150102	การจัดการทางสังคม Social Management วิเคราะห์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่กระบวนการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับชุมชน แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตในท้องถิ่น Analyzing the multi cultures that lead to the management process on natural phenomenon and environments which relate to community, philosophy thoughts, sufficient economy, technology application that are suitable for living in the local community	2(2-0-4)
2150103	ทักษะชีวิตและจิตสาธารณะ Life Skills and Public Conscious Mind ความหมายและความสำคัญของทักษะชีวิต รวมถึงองค์ประกอบที่สำคัญของทักษะชีวิต โลกาภิวัตน์ ทักษะการคิด การตัดสินใจ การคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงบวก การคิดวิเคราะห์ และความฉลาดทางอารมณ์ การพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การติดต่อสื่อสาร ทักษะการจัดการตนเอง และการบริหารจัดการความเครียด รวมทั้งการให้ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะและการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ เพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกับเพื่อนมนุษย์อย่างสันติ Meaning and importance of life skills including the important elements of life skill, thinking skill, decision making, creative thinking, positive thinking, thinking analysis and emotional intelligence. The development of human relationship skills, communication, self-management skills and tension management. These are also including self awareness of service mind and service minded building which will lead to the peaceful ways of living for human beings	2(1-2-3)

2150108 ทักษะในการดำเนินชีวิต 2(1-2-3)
Skills for Life

ความสำคัญ องค์ประกอบของทักษะในการดำเนินชีวิตในสังคมสมัยใหม่ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ การประเมินสถานการณ์ ความคิดสร้างสรรค์ ความเห็นใจผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การสื่อสาร การตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การจัดการอารมณ์และความเครียด และการเลือกกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด

Importance and elements of lifestyle skill in a new society. It relates to an analysis and evaluation of situations, creative thinking, feeling of sympathy, social responsibility, human- relation building, communication, decision making and daily life problem solving, tension and emotional management and selections of activities to help solve tension

2150109 ชีวิตและวัฒนธรรมไทย 2(1-2-3)
Life and Thai Culture

เอกลักษณ์ทางสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่น และวัฒนธรรมไทย ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ ธรรมชาติของมนุษย์ กระบวนการทางจิตวิทยา การสร้างจิตสาธารณะเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน การพัฒนาตนเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน การนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

Social Identity, local culture and Thai culture, The importance of interpersonal relation, nature of human, Psychological process, making public conscious mind for building the relationship between person and community. Self development for the advance in life and working. Applying the principles into everyday life and occupation

1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
รหัสวิชา ชื่อและคำอธิบายรายวิชา น(ท-ป-อ)
4100101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน 2(1-2-3)
Mathematics in Daily Life

หลักการและกระบวนการคิด การให้เหตุผล คณิตศาสตร์การเงินเกี่ยวกับ ดอกเบี้ย การเช่าซื้อ บัญชีรับ-จ่าย ภาษี และสถิติเบื้องต้น เพื่อการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

Principle and thinking process; giving reasons; financial mathematics and interest, hire-purchase; accounting, tax and fundamental statistics to apply in daily life

- 4100102 **วิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต** 2(1-2-3)
Science for the Quality of Life Development
 วิธีการทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ ความสำคัญและผลกระทบของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมสุขภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
 Scientific approach, scientific process and scientific attitude; importance and impact of science, technology and environment; health promotion for life quality development
- 4100103 **เทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน** 2(1-2-3)
Information Technology in Daily Life
 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในชีวิตประจำวัน การประยุกต์ใช้คลังความรู้ กฎหมายและจรรยาบรรณในการใช้ระบบสารสนเทศ และความปลอดภัยของระบบสารสนเทศ
 Introduction to computers, information technology; computer application in daily life, data warehouse application; laws with ethics in using information system and its security system
- 4100108 **วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน** 2(1-2-3)
Science in Daily Life
 พลังงาน แหล่งพลังงาน พลังงานไฟฟ้า การผลิตกระแสไฟฟ้า วงจรไฟฟ้าในบ้าน อุปกรณ์ไฟฟ้า หลักการทำงานของเครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทต่างๆ พลังงานในการดำรงชีวิต ระบบการทำงานของอวัยวะต่างๆ ของมนุษย์ พันธุกรรม สารเคมี ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ในอุตสาหกรรมอาหาร การจัดการผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโดยใช้ความร้อน ความเย็น สารเคมีรังสี บรรจุภัณฑ์และการเก็บรักษา
 Energy and its sources; electric energy and electricity generation, electric circuits in houses and electrical equipment; principles of electrical devices, energy for living; human organ systems, heredity; chemical using in daily life; using microorganism in food industries; agricultural and industrial production management with heat, cold, radiochemical, packaging and storage
- 4100109 **การกีฬาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต** 2(1-2-3)
Sports for the Quality of Life Development
 กฎ กติกา มารยาท รูปแบบและวิธีการจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ หลักและวิธีการเลือกกีฬาให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล หลักปฏิบัติในการเล่นกีฬาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อร่างกาย อารมณ์ และสังคม การป้องกันการบาดเจ็บจาก

การเล่นกีฬาและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การนำทักษะด้านกีฬา การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการเล่นกีฬาและการละเล่นพื้นเมืองในท้องถิ่น พัฒนาบุคลิกภาพและเสริมสร้างภาวะการเป็นผู้นำ

Rules, regulations, etiquette , form and methods of sports competition; principles and how to choose sports for its individual potential; conduct of principles for playing sports at maximum benefits to body, emotion and society; injury prevention from sports and basic first aid; utilizing sports skill and developing life quality with sports and traditional games; personality development promoting leadership

2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า	89	หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน	84	หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	น(ท-ป-อ)
2132101	<p>ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน</p> <p>Theory and Principles of Community Development</p> <p>ความหมาย แนวคิด ปรัชญา จุดมุ่งหมาย อุดมการณ์ และเป้าหมายของการพัฒนาชุมชน หลักการพัฒนาชุมชน ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์และการนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชน โดยมุ่งเน้นความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจและการเมืองเป็นหลักทั้งในภาพรวมและเฉพาะพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p> <p>Definitions, concepts, philosophies, objectives, ideologies, and aims of community development as well as principles of community development and sociological theory and its application in community development, focusing on cultural, social, economic and political relations in both general and the three-Southernmost provinces contexts</p>	3(3-0-6)
2132102	<p>จริยธรรมในงานพัฒนาชุมชน</p> <p>Ethics in Community Development</p> <p>ความหมาย ขอบเขต ของคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ แนวคิด ทฤษฎีทางจริยธรรม หลักศาสนา พุทธ คริสต์ และอิสลามที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณของนักพัฒนา ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่</p> <p>Definitions and scope of morality, ethics and desired values, concepts, ethical theory as well as principles of Buddhism, Christianity, and Islam that promote morality and ethics, the construction of community developers' morality and ethics that suit local contexts</p>	3(2-2-5)

- 2132103 **การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม** 3(3-0-6)
Social and Cultural Change
 ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี รูปแบบ และปัจจัยที่เป็นมูลเหตุก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม วิวัฒนาการทางวัฒนธรรมของสังคมมนุษย์ โดยเน้นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น การขับเคลื่อนทางสังคมโดยภาคประชาสังคม ตลอดจนผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน
 Definitions, concepts, theories, form and factor that contributes the cause of social and cultural change, cultural evolution of human society by focusing on social change and local culture, social mobilization by civil society, as well as, the impact of changes in recent
- 2132104 **พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม** 3(2-2-5)
Civic Education
 ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี องค์ประกอบ คุณลักษณะที่สำคัญของความเป็นพลเมือง บทบาทหน้าที่ของพลเมืองที่มีต่อสังคม กระบวนการปลูกฝังจิตสำนึกและการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทยและพลเมืองโลกหลากหลายวิธี เช่น การบรรยาย การอภิปราย กรณีศึกษาต่างๆ ศึกษาดูงาน และนักศึกษาต้องจัดทำโครงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกในประเด็นที่สนใจ
 Definitions, concepts, theories, elements, key features of citizenship, civic roles towards the society, civic consciousness-raising process and good citizenship in Thai and global societies through lectures, case study, field trip, and student's own special project
- 2132105 **กระบวนการพัฒนาชุมชน** 3(2-2-5)
Process of Community Development
 ความหมาย ขั้นตอน กระบวนการพัฒนาชุมชน 7 ขั้นตอน การกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนโดยฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาชุมชนทุกขั้นตอน ที่ยึดข้อมูลชุมชนเป็นหลัก ตลอดจนการจัดการข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 Definitions, seven-step of community development process, the approach to community development by practicing the steps of development process primarily based on community data, as well as, data management based on information technology
- 2132106 **การบริหารงานพัฒนาชุมชน** 3(3-0-6)
Community Development Administration
 ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และหลักการบริหารทั่วไป งานพัฒนาเด็ก สตรี เยาวชน อาชีพ อาสาสมัครและสิ่งแวดล้อม บทบาทขององค์กรท้องถิ่นและองค์กรชุมชนใน

การบริหารงานพัฒนาชุมชน การเป็นนักจัดการชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาชุมชน การประสานงานและการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานพัฒนาชุมชน

Definitions, concepts, theories and general principles of management, development of women, youth volunteers and the environment, roles of local and community organizations to community development management, being a community manager, participation of citizens in management of community development, coordination and integration of involved entities, problems and solutions for managing community development

2132107 **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** **3(2-2-5)**
Sufficiency Economy

ความหมายและกรอบแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในงานพัฒนาชุมชน การสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ กรณีศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่ประสบความสำเร็จ และการฝึกปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อความพอเพียง

Definitions and conceptual framework of sufficient economy, the philosophy of sufficient economy and the theory of his Royal Highness, application of sufficient economy in community development, the construction of sufficient economy driving movement, sufficient economy and the country's development, case study of sufficient economy in successful communities, practice of developing local products for sufficiency

2132108 **การพัฒนาชุมชนเปรียบเทียบในกลุ่มประเทศอาเซียน** **3(3-0-6)**
Community Development Comparative in ASEAN

แนวคิด ทฤษฎี หลักการและกลยุทธ์ในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มประเทศอาเซียน ศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาชุมชนระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน และความร่วมมือในการพัฒนาแบบองค์รวมของกลุ่มประเทศอาเซียน โดยเน้นความร่วมมือในการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน

Concepts, theories, principles and strategies in community development of ASEAN countries, a comparative study of community development in ASEAN countries, and cooperation in an integrative development between ASEAN countries, focusing on cooperation with neighboring countries

- 2132209 **การจัดสวัสดิการชุมชน** 3(2-2-5)
Social Welfare in Community
 ความหมาย แนวคิด ขอบเขต วัตถุประสงค์และความเป็นมาของการจัดสวัสดิการชุมชน กลุ่มเป้าหมายและความจำเป็นในการจัดสวัสดิการชุมชน วิธีการจัดสวัสดิการในชุมชน บทบาทของนักพัฒนาในการจัดสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษาการจัดสวัสดิการโดยชุมชน
 Definitions, concepts, scopes, objectives and background of social welfare arrangement in community, target groups and necessity of social welfare arrangement, process of social welfare arrangement, roles of community developers in social welfare arrangement, case study of social welfare arranged by community
- 2132210 **นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน** 3(3-0-6)
Innovation for Community Development
 ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี ความจำเป็น องค์ประกอบในการสร้างนวัตกรรม หลักการสำคัญ ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม เป้าหมายและการเสริมสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของชุมชน โดยใช้กรณีตัวอย่างการเสริมสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของชุมชนที่ประสบความสำเร็จ
 Definitions, concepts, theories, necessities, elements of innovation creation, key principles, process of innovation creation, goals and enhancement of community learning innovation by studying cases of learning innovation creation of successful communities
- 2132211 **การพัฒนาที่ยั่งยืน** 3(3-0-6)
Sustainable Development
 ความหมาย แนวคิด และหลักการของการพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติสังคม และเศรษฐกิจ การจัดการทรัพยากรในชุมชน ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน บทบาทขององค์กรชุมชน และเครือข่ายในการบริหารการพัฒนา ตลอดจนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนสู่เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน
 Definitions, concepts and principles of sustainable development in social and economic dimensions, community's resource management, sustainable development factors, roles of local organizations and networks in developmental administration, public participation towards sustainable development

- 2132212 **การบริหารจัดการเครือข่าย** **3(2-2-5)**
Network Management
 ความหมาย แนวคิด ขอบข่าย รูปแบบ ความสำคัญของเครือข่าย องค์ประกอบ กระบวนการในการสร้างและบริหารจัดการเครือข่าย เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน ฝึกปฏิบัติการกรณีศึกษาการบริหารจัดการเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
 Definitions, concept, scope, form, the important of network element, the process of creating and network management to apply with the community development, practicing the case study in network management of southernmost area
- 2132213 **ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยกับการดำรงชีวิตในชุมชน** **3(2-2-5)**
Thai Local Intelligence for Community Life
 ความหมาย แนวคิด หลักการ ประเภท ความสำคัญ และวิวัฒนาการของภูมิปัญญาไทย กระบวนการจัดการความรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญา ฝึกปฏิบัติการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
 Definitions, concepts, principles, types, importance, and development of Thai local wisdom, knowledge management and local wisdom disseminating process, practice of local wisdom suiting with life quality development
- 2132214 **นโยบายและการวางแผนพัฒนาชุมชน** **3(2-2-5)**
Policy and Community Development Planning
 ความหมาย แนวคิดและหลักการวางแผนเบื้องต้น นโยบาย ยุทธศาสตร์การ พัฒนา การวางแผนกลยุทธ์ ความเชื่อมโยงของแผนแต่ละระดับ การวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการวางแผนงาน โครงการพัฒนาชุมชน ปัญหาอุปสรรคของการวางแผนพัฒนา เทคนิคการวางแผนพัฒนาชุมชนและฝึกปฏิบัติการวางแผนพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม การจัดทำแผนแม่บทชุมชนโดยใช้เทคนิคต่างๆ
 Definitions, concepts and primary principles of planning, strategic of policy development, strategic planning, the linking of individual plan level, development plan of local government and planning, community development program, problems of development planning, technical of community development planning, and practicing in participated community development planning, master plan for community development by various techniques

- 2132215 **ภาวะความเป็นผู้นำในงานพัฒนาชุมชน** 3(3-0-6)
Leadership in Community Development
 ความหมาย คุณลักษณะ ประเภทและบทบาทของภาวะผู้นำ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาวะผู้นำ แนวทางและวิธีการประเมินภาวะความเป็นผู้นำ การสรรหาและการพัฒนาภาวะผู้นำในชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำในชุมชนกับงานพัฒนาชุมชน ตัวอย่างของผู้นำในงานพัฒนาชุมชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ
 Definitions, characteristics, types, and roles of leadership as well as leadership-building factors, guidelines and methods for an assessment of leadership, selection and development of leadership in community, relationship between community leaders and community development, examples of local and international community development leaders
- 2132216 **การจัดนันทนาการในชุมชน** 3(2-2-5)
Recreation in Community
 ความหมาย แนวคิด ความสำคัญ และประโยชน์ของการจัดนันทนาการ การฝึกพูดในที่ชุมชน รูปแบบ วิธีการ การฝึกทักษะในการจัดนันทนาการ และการพูดในที่ชุมชน โดยใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปแบบต่างๆ
 Definitions, concepts, the importance and the benefit of the recreation, practicing in public speaking skills, forms, and techniques, practicing of recreation management and public speaking by using techniques that are suitable for southernmost provinces in various ways
- 2132317 **การพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม** 3(3-0-6)
Development in Multicultural Society
 ความหมาย แนวคิด วิธีการพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยศึกษาวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ แนวคิด หลักคำสอน ศาสนาพุทธ อิสลาม และศาสนาอื่นๆ การดำรงชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยเน้นพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กระบวนทัศน์ในการนำหลักธรรมทางศาสนามาพัฒนาชุมชน
 Definitions, concepts, methods of development in multicultural society, ways of life, customs, traditions, beliefs, concepts, teachings of Buddhism, Islam, and other religions as well as living in a plural society, by focusing on the three southernmost provinces, paradigm of religious concepts application in community development

- 2132318 **เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองและการประกอบวิสาหกิจชุมชน** 3(2-2-5)
Self-Reliance Community Economy and Community Enterprise
Operation
 ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และความสำคัญของเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง กลุ่ม/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง องค์ประกอบและการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน ฝึกปฏิบัติ ศึกษากรณีตัวอย่างวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ
 Definitions, concepts, and importance of economic self-reliance groups / organizations that involved in economic community self-reliance development, composition and community management, factors contributing success of community, practicing the case studies of successful community enterprise
- 2132319 **การพัฒนาชนบทและชุมชนเมือง** 3(3-0-6)
Rural Development and Urban Community
 ความหมาย หลักการ ของการพัฒนาชนบทและชุมชนเมือง การเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างชุมชนชนบทและชุมชนเมือง การนำรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมมา ใช้ในการพัฒนาทั้งในชนบทและชุมชนเมือง การวางแผน การกำหนดทิศทางของการพัฒนา รวมถึงกรณีตัวอย่างของการพัฒนาชนบท และชุมชนเมืองที่น่าสนใจ
 Definitions and principles of rural and urban community development, differences between rural and urban community, application of appropriate development styles and methods on rural and urban community, development direction planning, case study of outstanding examples of rural and urban community development
- 2132320 **วิทยากรกระบวนการ** 3(2-2-5)
Facilitator for Community Development
 ความหมาย แนวคิด หลักการ และทักษะต่างๆของการเป็นวิทยากร กระบวนการ ขั้นตอนและวิธีการจัดเวทีประชาคม การเขียนแผน การจัดเวที การใช้เทคนิค และเครื่องมือในการจัดเวทีประชาคม พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติจัดเวทีประชาคมและการเป็น วิทยากรกระบวนการ
 Definitions, concepts, principles, and skills for facilitators, process, steps, and methods of civil society forum arrangement, plan drafting, stage setting, utilization of techniques and tools in civil society forum arrangement as well as practicing civil society forum arrangement and roles of facilitator

- 2132321 งานอาสาสมัครกับการพัฒนาสังคม 3(2-2-5)**
Volunteerism and Social Development
 ความหมาย แนวคิด หลักการและทักษะในการทำงานอาสาสมัคร โดยครอบคลุมแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานอาสาสมัคร พัฒนาการของงานอาสาสมัครและ ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมขององค์กรอาสาสมัคร ทั้งในและต่างประเทศ และการ พัฒนาตนเองเพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจในวิถีคิด วิธีการทำงานอาสาสมัคร ฝึก ปฏิบัติโครงการจิตอาสา ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาสำนึกอาสาสมัครและการบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อสังคมในอนาคต
 Definitions, concepts, principles, and skills for volunteers by covering concepts relating to volunteerism, development of volunteerism, social movement of local and international volunteers, and self-development to build the students' knowledge and understand of thinking process and working methods of volunteers as well as practicing volunteer works as foundation of volunteer consciousness development and community services
- 2132322 ธรรมาภิบาลกับการพัฒนาชุมชน 3(3-0-6)**
Good Governance in Community Development
 ความหมาย แนวคิด ความสำคัญ ประโยชน์ รูปแบบ และวิธีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาชุมชน ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล ศึกษากรณีการ ปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ใช้หลักธรรมาภิบาล
 Definitions, concepts, importance, advantages, forms and the way to apply good governance principles in the development community, laws and regulations that related to good governance, a case study of agency perform of the good governance
- 2132323 ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ 3(2-2-5)**
Research Methodology in Social Sciences
 ความหมาย แนวคิด รูปแบบ และประเภทของการวิจัยทางสังคมศาสตร์ วิธีการและกระบวนการในการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ รวมทั้งฝึกปฏิบัติการเขียนรายงาน การวิจัยประกอบด้วย ส่วนนำ ศึกษาและรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การออกแบบการ วิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลงานวิจัย
 Definitions, concepts, form and type of social science research, methods and processes for research in the social sciences, practicing in research report writing led of the study, compiled the relevant literature research design, data collection, data analysis and results of the study

- 2132324 **การจัดการชุมชนโดยสันติวิธี** 3(2-2-5)
Community Management through Peace
 ความหมาย แนวคิด รูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการจัดการชุมชน โดยใช้หลักสิทธิมนุษยชนและสิทธิชุมชน ฝึกวิเคราะห์ สภาพปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไขความขัดแย้งของชุมชนโดยสันติวิธี
 Definitions, concepts, form, procedures and community management, based on human rights and community rights, practicing in problems analysis, reason, solutions of conflict management in peace way
- 2132425 **การจัดการตนเองของชุมชน** 3(2-2-5)
Self-Management of Community
 ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี องค์ประกอบที่สำคัญ กระบวนการเรียนรู้และการจัดการตนเองของชุมชน โดยฝึกปฏิบัติศึกษากรณีชุมชนตัวอย่างที่มีการจัดการตนเองในท้องถิ่น
 Definitions, concepts, theories, key elements, learning process and self-management of community by case study of local communities with self management
- 2132426 **การจัดการทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น** 3(2-2-5)
Community Funds Management for local development
 ความหมาย แนวคิด ความเป็นมา หลักการและวิธีการ โครงสร้าง ประเภท การจัดตั้ง การดำเนินงานและบทบาทของทุนชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับหลักศาสนา ศึกษากรณีการจัดการทุนชุมชนในท้องถิ่น
 Definitions, concepts, background, the principles and methods, structure, types, establishment, operation roles of communities in local development consistent with religion, case study in local capital community management
- 2132427 **สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์** 3(2-2-5)
Statistics and Data Analysis in Social Sciences
 ความหมาย แนวคิด หลักการ วิธีการทางสถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานวิจัย ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลการศึกษา และองค์ประกอบอื่นๆของงานวิจัย
 Definitions, concepts, principle, statistical methods and research data analysis by using computer program to analyze and practice in research report writing including analysis results, reporting the result of the study and other elements of the research

2132428	สัมมนาการพัฒนาชุมชน	3(2-2-5)
	Seminar in Community Development	
	ฝึกปฏิบัติจัดสัมมนาการพัฒนาชุมชน โดยการประมวลองค์ความรู้ทางทฤษฎีหลักการและกระบวนการพัฒนาชุมชน เพื่อหาแนวทางสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชนที่เหมาะสมกับพื้นที่ ในยุคโลกาภิวัตน์	
	Practicing in seminar for community development by processing theoretical knowledge principles and process community development to guidelines for creating a appropriate model to community development in globalization	
	2.2 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	5 หน่วยกิต
รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	น(ท-ป-อ)
21532429	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนาชุมชน	5(450 ชั่วโมง)
	Professional Experience in Community Development	
	ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชุมชน/หมู่บ้าน โดยให้นักศึกษาเข้าไปใช้ชีวิตในชุมชน จำนวน 450 ชั่วโมง ทำการศึกษาชุมชน นำผลการศึกษามาวิเคราะห์ปัญหา จัดทำแผนงานโครงการและปฏิบัติงานตามโครงการโดยใช้กระบวนการพัฒนาชุมชน	
	Students will undertake 450 hours of community development professional experience in a local community, students will study the community, analyze the result of their study to identify problems, write a project plan, and implement their plan following community development process	

3.2 ชื่อสกุล เลขบัตรประจำตัวประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิของอาจารย์

3.2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ชื่อ นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ เลขประจำตัวบัตรประชาชน	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จ การศึกษา	ปี พ.ศ.	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์/ภาคการศึกษา)				
				2560	2561	2562	2563	2564
1.นางศรีประไพ อุดมละมุล อาจารย์	ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) วท.บ. (ศึกษาศาสตร์)	สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขล นครินทร์	2547	15	15	15	15	15
			2516					
2.นายเวทิน วุฒิวงค์ อาจารย์	ศษ.ม. (ศึกษาศาสตร์เพื่อ พัฒนาชุมชน) ป.บอ. (บัณฑิตอาสาสมัคร) ศศ.บ. (การพัฒนาชุมชน)	มหาวิทยาลัยสงขล นครินทร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาลัยครูยะลา	2541	15	15	15	15	15
			2538					
			2537					
3.นายชูลฟีกอร์ มาโซ อาจารย์	ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการ พัฒนา) ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์)	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2547	15	15	15	15	15
			2542					
4. นางสาวจรรยา วงศ์กำแหง อาจารย์	ศษ.ม. (ศึกษาศาสตร์เพื่อ พัฒนาชุมชน) ศศ.บ. (การพัฒนาชุมชน)	มหาวิทยาลัยสงขล นครินทร์ สถาบันราชภัฏยะลา	2551	15	15	15	15	15
			2547					
5.นางสุพัตรา รุ่งรัตน์ อาจารย์	ศศ.ม. (ยุทธศาสตร์การพัฒนา) บธ.บ. (การจัดการ)	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลศรีวิชัย	2553	15	15	15	15	15
			2547					

3.2.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ เลขประจำตัวบัตรประชาชน	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จ การศึกษา	ปี พ.ศ.	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์/ภาคการศึกษา)				
				2560	2561	2562	2563	2564
1.นายสมบัติ โยธาทิพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์	Ph.D. (Rural Development) ศษ.ม.(ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนา ชุมชน) ศศ.บ. (รัฐศาสตร์)	Central Luzon State University, Philippines มหาวิทยาลัยสงขล นครินทร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2540	12	12	12	12	12
			2535					
			2527					

ชื่อ นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ เลขประจำตัวบัตรประชาชน	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จ การศึกษา	ปี พ.ศ.	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์/ภาคการศึกษา)				
				2560	2561	2562	2563	2564
2.นางสาวนินุสรา มินทราศักดิ์ อาจารย์	M.HSc. (Political Science) ศศ.บ. (รัฐศาสตร์)	Inter National Islamic University Malaysia, Malaysia มหาวิทยาลัยสงขล นครินทร์	2553 2549	15	15	15	15	15
3.นายอภิชาติ อนุบุตร อาจารย์	ศศ.ม. (การบริหารการพัฒนา สังคม) คบ. (เทคโนโลยีและนวัตกรรม ทางการศึกษา)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ สถาบันราชภัฏยะลา	2554 2540	15	15	15	15	15
4.นายมะสับรี ยามา อาจารย์	ศศ.ม. (การบริหารการพัฒนา สังคม) ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	2557 2552	15	15	15	15	15
5.นายอานนท์ มุสิกวัฒน์ อาจารย์	ศศ.ม. (การบริหารการพัฒนา สังคม) ศศ.บ. (รัฐศาสตร์)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2545 2520	15	15	15	15	15
6.นายสุไลมาน หะโมะ อาจารย์	ศศ.ม. (การบริหารการพัฒนา สังคม) ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา	2555 2549	15	15	15	15	15
7. นายแวมามู แวะหะมะ อาจารย์	ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) วศ.บ. (วิศวกรรมชลประทาน) ศศ.บ. (การพัฒนาชุมชน)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาลัยครูยะลา	2541 2548 2537	15	15	15	15	15

3.2.3 อาจารย์พิเศษ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา	
			มหาวิทยาลัย / สถาบัน	ปี พ.ศ.
1. นางสาวดาเรศ ชูยก	รปด.	รัฐประศาสนศาสตร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์	2558
2. นายพินัย แก้วจันทร์	ปวส.	แผนกช่างกลโลหะ	วิทยาลัยเทคนิคยะลา	2520

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกภาคสนาม การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา

หลักสูตรได้จัดให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชุมชน/หมู่บ้าน โดยให้นักศึกษาเข้าไปใช้ชีวิตในชุมชน ทำการศึกษาชุมชน นำผลการศึกษามาวิเคราะห์ปัญหา จัดทำแผนงานโครงการและปฏิบัติงานตามโครงการโดยใช้กระบวนการพัฒนาชุมชน เพื่อให้นักศึกษาได้ความรู้ ทักษะ เจตคติและประสบการณ์ในอาชีพของนักพัฒนา โดยให้นักศึกษาฝึกภาคปฏิบัติในชุมชน ในภาคเรียนสุดท้ายของชั้นปีที่ 4 โดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของอาจารย์นิเทศก์ เป็นระยะเวลา 15 สัปดาห์

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

- 4.1.1 สามารถประยุกต์ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานตามภารกิจของพื้นที่ฝึกประสบการณ์ได้
- 4.1.2 ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต มีภาวะผู้นำในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ
- 4.1.3 สามารถคิดวิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางแก้ไข ในการทำงานได้อย่างเหมาะสม
- 4.1.4 มีระเบียบวินัย ตรงเวลา และเข้าใจวัฒนธรรมของพื้นที่ ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับชุมชนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้

4.2 ช่วงเวลาที่จัดประสบการณ์

ได้จัดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามในภาคเรียนที่ 2 ของแผนการเรียน ชั้นปีที่ 4 โดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 450 ชั่วโมง

4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

จัดเต็มเวลา 1 ภาคเรียน

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรือวิจัย

ไม่มี

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา	กลยุทธ์การประเมินผล
1) มีทักษะการใช้ภาษามลายูกลาง	1) จัดรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป บัณฑิตเรียน 2 รายวิชา 2) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยการอบรมเพิ่มเติม	1) การสอบวัดผล 2) การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม
2) มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1) จัดรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป บัณฑิตเรียน 1 รายวิชา 2) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยการอบรมเพิ่มเติม 3) นอกจากต้องเรียนในรายวิชาการศึกษาทั่วไปแล้ว หลักสูตรยังกำหนดให้นักศึกษาต้องเข้าร่วมการฝึกอบรมทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถนำมาปรับใช้ในการเรียนทุกรายวิชา 4) ทุกรายวิชาที่มีการกำหนดให้ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงานในชั้นเรียน 5) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	1) การสังเกต 2) การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม 3) ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 4) การใช้สื่อสารสนเทศในกิจกรรมการเรียนการสอน 5) การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3) มีจิตอาสา และมีจิตสำนึกสาธารณะ	กำหนดให้นักศึกษาทำโครงการ ปีละ 1 ชิ้นงาน และให้มีโครงการช่วยประชาชนในท้องถิ่นที่ประสบภัยตามโอกาส และนำเสนอการดำเนินงานตามโครงการ	นำเสนอกิจกรรมต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
4) ด้านบุคลิกภาพ	มีการสอดแทรกเรื่อง มนุษยสัมพันธ์ การวางตัวในสังคมทุกรายวิชา และในกิจกรรมเสริมหลักสูตร	1) การนำเสนอรายงานในรายวิชา 2) ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
5) ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบต่อตนเอง	1) กำหนดให้มีรายวิชาที่นักศึกษาต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจนนำเสนอรายงานเพื่อเป็นการฝึกให้นักศึกษาได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิก	1) ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 2) การนำเสนอรายงานกลุ่ม

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา	กลยุทธ์การประเมินผล
	<p>กลุ่มที่ดี</p> <p>2) มีกิจกรรมที่มอบหมายให้นักศึกษาหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้ากลุ่มในการดำเนินกิจกรรม เพื่อฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบในหน้าที่และมีภาวะผู้นำ</p> <p>3) มีกติกาในการสร้างวินัยในตนเอง เช่น การแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัย การเข้าเรียนตรงเวลา การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา</p> <p>4) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการส่งเสริมภาวะผู้นำ</p>	
6) ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	<p>1) ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม</p> <p>2) การสังเกต</p>
7) ความสามารถในการดำเนินชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	จัดรายวิชา “การพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม” และ “การจัดการชุมชนโดยสันติวิธี”	การสอบวัดผล

2. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

2.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

2.1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>1) การปฏิบัติตนตามกรอบระเบียบ ข้อบังคับของสถาบันและสังคม</p> <p>2) การแสดงออกถึงการมีวินัยในการเรียน ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน และสู้งาน</p> <p>3) การแสดงออกถึงการเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็น</p>	<p>1) กำหนดวัฒนธรรมองค์กร เพื่อบ่มเพาะให้นักศึกษามีระเบียบวินัยโดยเน้นการเข้าชั้นเรียนให้ตรงเวลา ตลอดจนการแต่งกายที่เป็นไปตามระเบียบของ มหาวิทยาลัย นักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง สถาบัน และสังคม เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>2) การวิเคราะห์แบบวิภาษวิธี(Dialectics) ในประเด็นวิกฤติด้านคุณธรรมจริยธรรมของสังคม</p>	<p>1) วัดและประเมินจากผลการวิเคราะห์แบบวิภาษวิธี</p> <p>2) วัดและประเมินจากกลุ่มเพื่อน</p> <p>3) วัดและประเมินจากผลงานกรณีศึกษา</p> <p>4) วัดและประเมินจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมคุณธรรมจริยธรรม และการมีจิตอาสา</p>

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>ของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p> <p>4) การแสดงออกถึงการมีจิตอาสา และมีจิตสำนึกสาธารณะ</p> <p>5) รักและภูมิใจในสถาบันท้องถิ่น มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>	<p>และวิชาการ</p> <p>3) การเรียนรู้โดยการปฏิสัมพันธ์เชิงปฏิบัติการ (Interactive action learning)</p> <p>4) การใช้กรณีศึกษา (Case study)</p> <p>5) มีการจัดกิจกรรมสำหรับพัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตอาสา</p>	

2.1.2 ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>1) การแสดงออกถึงความสามารถในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้</p> <p>2) การแสดงออกถึงความสามารถในการบูรณาการความรู้ และการประยุกต์ความรู้</p> <p>3) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป</p>	<p>จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ บูรณาการความรู้ และประยุกต์ใช้ความรู้ตามหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษา โดยใช้กลวิธีการสอนที่หลากหลายทั้งการบรรยายร่วมกับการอภิปราย การค้นคว้า กรณีศึกษา ตลอดจนนำเสนอประเด็นที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม</p>	<p>ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ครอบคลุมการประเมินด้านความรู้ ดังนี้</p> <p>1) การทดสอบย่อย</p> <p>2) ทดสอบกลางภาคเรียน ปลายภาคเรียน</p> <p>3) ประเมินจากรายงาน การศึกษาค้นคว้า</p> <p>4) ประเมินจากการนำเสนอ รายงานในชั้นเรียน</p>

2.1.3 ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>1) สามารถใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์ คิดเชิงเหตุผล และคิดเชิงบูรณาการ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมี</p>	<p>การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหา ทั้งระดับบุคคลและกลุ่ม ในสถานการณ์ทั่วไปโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่ม การใช้กรณีศึกษา การโต้วาที การจัดทำโครงการ และการใช้เกม เป็นต้น</p>	<p>การประเมิน เป็นการวัดและการประเมินทักษะการคิด และการแก้ไขปัญหา เช่น</p> <p>1) การสอบวัดความสามารถในการคิดและแก้ไขปัญหาโดยใช้</p>

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>ประสิทธิภาพ</p> <p>2) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสร้างประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้</p>		<p>กรณีศึกษา</p> <p>2) การประเมินจากผลงานที่เกิดจากการใช้กระบวนการแก้ไข ปัญหา การศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ วิจัย เช่น รายงานการ วิเคราะห์วิจารณ์ กรณีศึกษา การศึกษาอิสระ รายงานผล การอภิปรายกลุ่ม การประชุม ปรึกษาปัญหา และการสัมมนา</p>

2.1.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม</p> <p>2) มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม</p> <p>3) แสดงออกถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในสังคมพหุวัฒนธรรม</p>	<p>1) กลยุทธ์การสอนที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับสังคม</p> <p>2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการทำงานเป็นทีม เพื่อส่งเสริมการแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำและผู้ตาม</p> <p>3) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีความรับผิดชอบต่อ ปฏิสัมพันธ์ที่ดีในสังคมพหุวัฒนธรรม</p>	<p>1) การประเมินความสามารถในการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อน และทีมงานอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์</p> <p>2) การประเมินผู้เรียนในการ แสดงบทบาทของการเป็น ผู้นำ และผู้ตาม ในสถานการณ์ การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์</p> <p>3) ประเมินผลจากการจัด กิจกรรม และการเข้าร่วม กิจกรรมของนักศึกษา</p>

2.1.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>1) การแสดงออกถึงความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร</p> <p>2) การแสดงออกถึงความสามารถในการ</p>	<p>1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้ง การพูด การฟัง และการเขียนในกลุ่มผู้เรียนระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1) การประเมินผลงานตามกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบสังเกต และแบบประเมินทักษะการพูด การเขียน</p> <p>2) การทดสอบทักษะการฟังจาก</p>

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>ติดต่อสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม</p> <p>3) การแสดงออกถึงความสามารถในการวิเคราะห์ตัวเลข แปรผล และนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม และใช้เป็นพื้นฐานแก้ปัญหาและการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน</p> <p>4) การแสดงออกถึงการมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการแสวงหาความรู้</p>	<p>2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบและวิธีการ</p> <p>3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการเลือกสารสนเทศและฝึกทักษะการนำเสนอข้อสนเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้ฟัง และเนื้อหาที่นำเสนอ</p>	<p>แบบทดสอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้</p> <p>3) การทดสอบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อสอบ การทำรายงานกรณีศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาวิจัย การศึกษาอิสระ</p>

2.2 หมวดวิชาเฉพาะ

2.2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>1) แสดงออกถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพการพัฒนาชุมชน</p> <p>2) แสดงออกถึงการมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม</p> <p>3) แสดงออกถึงความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย เคารพสิทธิ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยยึดความเสมอภาค มีศักดิ์ศรีและศักยภาพของมนุษย์</p>	<p>1) ให้ความสำคัญกับวินัย การตรงต่อเวลา การส่งงานภายในเวลาที่กำหนด</p> <p>2) เปิดโอกาสให้นักศึกษาจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และแสดงถึงการมีเมตตา กรุณา และความเสียสละ</p> <p>3) สอดแทรกความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และสังคม</p> <p>4) เน้นเรื่องการแต่งกายและปฏิบัติตนที่เหมาะสม ถูกต้อง ตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย</p> <p>5) ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และข้อบังคับขององค์กรและสังคม</p> <p>6) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>7) ปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>8) ใช้กรณีศึกษาและการอภิปราย</p>	<p>1) ประเมินจากการเข้าชั้นเรียนตรงเวลา การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ตามเวลาที่กำหนด และการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา</p> <p>2) ประเมินจากการมีวินัยและความพร้อมเพรียงของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร</p> <p>3) ประเมินจากความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย</p>

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
4) แสดงออกถึงการมีภาวะ ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีจิตสาธารณะ สามารถ จัดความขัดแย้งในองค์กร และสังคมได้ โดยยึดหลัก ความถูกต้อง และความ สมานฉันท์		

2.2.2 ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
1) สามารถปฏิบัติงานได้ ถูกต้องตามหลักคิด ทฤษฎี ตลอดจนบูรณาการความรู้ และประยุกต์ใช้ให้เกิด ประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และ สังคม	1) ใช้การสอนหลายรูปแบบ โดยเน้นหลักทาง ทฤษฎีและการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ 2) มอบหมายให้ทำรายงานเดี่ยวและ/หรือรายงาน กลุ่ม และนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3) จัดให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง 4) จัดให้มีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและผลการปฏิบัติงานของ นักศึกษา ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) การทดสอบย่อย 2) การทดสอบระหว่างภาคเรียน และปลายภาคเรียน 3) ประเมินจากรายงานผลการ ปฏิบัติงานของนักศึกษา 4) ประเมินจากการนำเสนอ รายงานในชั้นเรียน
2) แสดงออกถึงการมีความรู้ และทักษะในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การพัฒนา	5) ฝึกการแก้ปัญหาจากการสร้างสถานการณ์ จำลอง 6) ให้นักศึกษาปฏิบัติการโดยนำหลักการทาง ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้	
3) สามารถใช้องค์ความรู้ใน การวิจัย เพื่อการพัฒนา งาน และองค์กรได้	7) ใช้วิธีการสอนแบบวิจัยเป็นฐาน	
4) สามารถปฏิบัติงานใน ลักษณะที่เป็นองค์กรร่วม โดย ยึดหลักการมีส่วนร่วมกับ องค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชน		

2.2.3 ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
1) แสดงออกถึงความรอบรู้เท่าทันเหตุการณ์และสถานการณ์ในปัจจุบัน 2) แสดงออกถึงการมีกระบวนการคิด วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และใช้เหตุผลในเชิงวิทยาศาสตร์ 3) แสดงออกถึงความสามารถในการค้นหาความจริงโดยใช้กระบวนการวิจัย 4) สามารถปรับใช้นวัตกรรมทางสังคมให้เหมาะสมกับสภาพทางสังคม 5) มีความเข้าใจในบริบททางสังคม วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางแก้ไขได้อย่างถูกต้อง	1) ฝึกกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาโดยเริ่มต้นจากปัญหาที่ง่ายและเพิ่มระดับความยากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้ ต้องจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับรายวิชา 2) จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการแก้ปัญหาจากสถานการณ์จำลองทั้งในและนอกชั้นเรียน 3) ให้มีการฝึกปฏิบัติจริงในหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นการเรียนรู้และได้ฝึกประสบการณ์ในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริง	ประเมินตามสภาพจริงจากผลงานและการปฏิบัติงานของนักศึกษา เช่น ประเมินจากการนำเสนอรายงานในชั้นเรียน การทดสอบโดยใช้การสอบถามและแบบทดสอบ การประเมินจากรายงานผลการฝึกปฏิบัติงานในสถานที่ฝึกประสบการณ์ เป็นต้น

2.2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
1) สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ 2) แสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและสังคม 3) แสดงออกถึงความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ตลอดจนสามารถทำงานเป็นทีมได้	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาโดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้แบบร่วมมือ ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ตลอดจนมีการสอดแทรกเรื่องความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การเข้าใจในวัฒนธรรมองค์กรและทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมในรายวิชาต่าง ๆ	ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาในการนำเสนอรายงานกลุ่มในชั้นเรียน และสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกระหว่างนักศึกษาด้วยกัน รวมทั้งระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
4) แสดงออกถึงการมีทักษะในการสื่อสาร และสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อชี้้นำสังคมได้		

2.2.5 ทักษะในการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
1) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และสามารถเลือกใช้สื่อในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ 2) สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ภาษา ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษามลายูกลาง 4) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลข สถิติ และการแปรผลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์	จัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในสถานการณ์ที่หลากหลาย ตลอดจนให้นักศึกษาได้ฝึกการนำเสนออย่างเป็นระบบ ภายใต้การกำกับดูแลและชี้แนะของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาและในกิจกรรมเสริมหลักสูตร	1) ประเมินจากเทคนิคการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนความสามารถในการอ้างอิงเหตุการณ์ สถานการณ์ และตัวเลขทางสถิติต่างๆ ที่สามารถใช้ในการสนับสนุนข้อมูลที่นำเสนอได้ 2) ประเมินจากความสามารถในการวิเคราะห์กรณีศึกษาต่างๆ ที่มีการนำเสนอในชั้นเรียน โดยการอธิบาย และหรือการอภิปราย ด้วยประเด็นที่น่าสนใจ

3. การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

3.1 แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ผลการเรียนรู้ในตารางมีความหมายดังนี้

3.1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

(1) การปฏิบัติตนตามกรอบระเบียบ ข้อบังคับของสถาบันและสังคม

- (2) การแสดงออกถึงการมีวินัยในการเรียน ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน และสู้งาน
- (3) การแสดงออกถึงการเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- (4) การแสดงออกถึงการมีจิตอาสา และมีจิตสำนึกสาธารณะ
- (5) รักและภูมิใจในสถาบัน ท้องถิ่น มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.1.2 ด้านความรู้

- (1) การแสดงออกถึงความสามารถในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้
- (2) การแสดงออกถึงความสามารถในการบูรณาการความรู้ และการประยุกต์ความรู้
- (3) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหา ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

3.1.3 ด้านทักษะทางปัญญา

- (1) สามารถใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์ คิดเชิงเหตุผล และคิดเชิงบูรณาการ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสร้างประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้

3.1.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม
- (2) มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม
- (3) แสดงออกถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในสังคมพหุวัฒนธรรม

3.1.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (1) การแสดงออกถึงความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
- (2) การแสดงออกถึงความสามารถในการติดต่อสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม
- (3) การแสดงออกถึงความสามารถในการวิเคราะห์ตัวเลข แปรผลและนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม และใช้เป็นพื้นฐานแก้ปัญหาและการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน
- (4) การแสดงออกถึงการมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการแสวงหาความรู้

การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

รายวิชา	1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					2. ด้านความรู้			3. ด้านทักษะทางปัญญา		4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ			
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4
2100101 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	●	●	●	○	○	○	○	●	●	○	●	●	○	●	●	○	○
2100102 การพัฒนาทักษะการพูดและการเขียน	●	●	●	○	○	○	○	●	●	○	●	●	○	●	●	○	○
2100104 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและ พัฒนาการเรียนรู้	●	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	●	●	○	○
2100107 ภาษามลายูเพื่อการสื่อสาร	●	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	●	●	○	○
2100108 ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารและ พัฒนาการเรียนรู้	●	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	●	●	○	○
2100115 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	●	●	○	○	○	●	○	○	●	○	●	●	○	●	●	○	○
2100117 ภาษาไทยเพื่อการประกอบอาชีพ	●	●	●	○	○	●	○	○	●	○	●	●	○	●	●	○	○
2100103 หลักการอ่านและการเขียนคำไทย	●	●	●	○	○	○	○	●	●	○	●	●	○	●	●	○	○
2100105 การพัฒนาทักษะการพูดและการอ่าน ภาษาอังกฤษ	●	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	●	●	○	○
2100106 ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการอ่านและ การเขียน	●	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	●	●	○	○
2100109 ภาษามลายูพื้นฐาน	●	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	●	●	○	○
2100110 ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร	●	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	●	●	○	○

● ความรับผิดชอบหลัก

○ ความรับผิดชอบรอง

การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ต่อ)

รายวิชา	1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					2. ด้านความรู้			3. ด้านทักษะทางปัญญา		4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ			
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4
2100111 ภาษาอาหรับพื้นฐาน	●	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	●	○	○	○
2100116 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2	●	●	○	○	○	●	●	○	●	○	●	●	○	●	●	○	○
2100112 วิทยาการแห่งความสุข	●	●	●	○	○	●	●	●	●	○	●	●	○	○	○	○	○
2100113 สุนทรียวิจักขณ์	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○
2100114 สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	●	●	●	○	○	●	○	●	●	○	●	●	○	○	○	○	●
2100118 ความจริงของชีวิต			●		○		●	○	●	○	○	●				●	○
2100119 การพัฒนาตน		●		○		●	○		●	○	○	●				●	○
2100120 สุนทรียภาพเพื่อชีวิต	●	●	●	○	○	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○
2150101 สังคมกวีตน์	●	●	●	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	○
2150102 การจัดการทางสังคม	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○
2150103 ทักษะชีวิตและจิตสาธารณะ	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○
2150108 ทักษะในการดำเนินชีวิต	●	●	●	○	○	●	●	●	●	○	●	●	○	●	○	●	○
2150109 ชีวิตและวัฒนธรรมไทย	●	●	●	○	○	●	●	●	●	○	●	●	○	●	○	●	○
4100101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	●	●	●	○	○	○	○	●	●	○	●	●	○	○	○	●	○

● ความรับผิดชอบหลัก

○ ความรับผิดชอบรอง

การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ต่อ)

รายวิชา	1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					2. ด้านความรู้			3. ด้านทักษะทางปัญญา		4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ			
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4
4100102 วิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	●	●	●	●	○	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	●	○
4100103 เทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน	●	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	○	●	○	●
4100108 วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●
4100109 การกีฬาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	●	○	●	○	●	○	●	○	●	○	●	○	●	●	○	○	●

● ความรับผิดชอบหลัก

○ ความรับผิดชอบรอง

3.2 การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา หมวดวิชาเฉพาะ

3.2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (1) แสดงออกถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพการพัฒนาชุมชน
- (2) แสดงออกถึงการมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม
- (3) แสดงออกถึงความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยยึดความเสมอภาค มีศักดิ์ศรีและศักยภาพของมนุษย์
- (4) แสดงออกถึงการมีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีจิตสาธารณะ สามารถขจัดความขัดแย้งในองค์กรและสังคมได้ โดยยึดหลักความถูกต้อง และความสมานฉันท์

3.2.2 ด้านความรู้

- (1) สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามหลักคิด ทฤษฎี ตลอดจนบูรณาการความรู้และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม
- (2) แสดงออกถึงการมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนา
- (3) สามารถใช้องค์ความรู้ในการวิจัย เพื่อการพัฒนางาน และองค์กรได้
- (4) สามารถปฏิบัติงานในลักษณะที่เป็นองค์กรรวม โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

3.2.3 ด้านทักษะทางปัญญา

- (1) แสดงออกถึงความรอบรู้ เท่าทันเหตุการณ์และสถานการณ์ในปัจจุบัน
- (2) แสดงออกถึงการมีกระบวนการคิด วิเคราะห์ อย่างมีวิจารณญาณ และใช้เหตุผลในเชิงวิทยาศาสตร์
- (3) แสดงออกถึงความสามารถในการค้นหาความจริงโดยใช้กระบวนการวิจัย
- (4) สามารถปรับใช้นวัตกรรมทางสังคมให้เหมาะสมกับสภาพทางสังคม
- (5) มีความเข้าใจในบริบททางสังคม วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

3.2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (1) สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้
- (2) แสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและสังคม
- (3) แสดงออกถึงความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ตลอดจนจนสามารถทำงานเป็นทีมได้
- (4) แสดงออกถึงการมีทักษะในการสื่อสาร และสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อชี้นำสังคมได้

3.2.5 ด้านทักษะในการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

- (1) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และสามารถเลือกใช้สื่อในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- (2) สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ภาษา ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษามลายูกลาง
- (4) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลข สถิติ และการแปรผลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา หมวดวิชาเฉพาะ

รายวิชา	1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม				2. ด้านความรู้				3. ด้านทักษะทางปัญญา					4. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ				5. ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลขการ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4
หมวดวิชาเฉพาะ																					
2132101 ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน	●	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○
2132102 จริยธรรมในงานพัฒนาชุมชน	●	●	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2132103 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2132104 พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2132105 กระบวนการพัฒนาชุมชน	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2132106 การบริหารงานพัฒนาชุมชน	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2132107 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2132108 การพัฒนาชุมชนเปรียบเทียบในกลุ่มประเทศอาเซียน	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2132209 การจัดสวัสดิการชุมชน	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2132210 นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
2132211 การพัฒนาที่ยั่งยืน	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

● ความรับผิดชอบหลัก

○ ความรับผิดชอบรอง

การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา หมวดวิชาเฉพาะ (ต่อ)

รายวิชา	1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม				2. ด้านความรู้				3. ด้านทักษะทางปัญญา					4. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ				5. ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลขการ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4
2132212 การบริหารจัดการเครือข่าย	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○
2132213 ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยกับการดำรงชีวิตในชุมชน	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○
2132214 นโยบายและการวางแผนพัฒนาชุมชน	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●	●	○	○
2132215 ภาวะความเป็นผู้นำในงานพัฒนาชุมชน	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○
2132216 การจัดนันทนาการในชุมชน	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	●	●	○	○	○
2132317 การพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม	○	○	●	●	●	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○
2132318 เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองและการประกอบวิสาหกิจชุมชน	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○
2132319 การพัฒนาชนบทและชุมชนเมือง	○	○	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○	○	○
2132320 วิทยาการกระบวนการ	○	○	○	○	●	●	○	●	●	○	○	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○
2132321 งานอาสาสมัครกับการพัฒนาสังคม	○	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	○	●	●	●	●	○	○	○	○	○
2132322 ธรรมชาติกับการพัฒนาชุมชน	●	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○
2132323 ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●
2132324 การจัดการชุมชนโดยสันติวิธี	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○

● ความรับผิดชอบหลัก

○ ความรับผิดชอบรอง

การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา หมวดวิชาเฉพาะ (ต่อ)

รายวิชา	1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม				2. ด้านความรู้				3. ด้านทักษะทางปัญญา					4. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ				5. ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลขการ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ				
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	
2132425 การจัดการตนเองของชุมชน	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○
2132426 การจัดการทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	●
2132427 สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์	●	○	○	○	●	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●
2132428 สัมมนาการพัฒนาชุมชน	○	○	●	●	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○
2132429 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนาชุมชน	●	●	○	●	●	●	○	●	●	●	○	●	●	●	●	●	○	○	●	○	○	○

● ความรับผิดชอบหลัก

○ ความรับผิดชอบรอง

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

การให้ระดับคะแนน (เกรด) เป็นไปตามข้อบังคับสภามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาโดย

- 2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประเมินรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3,4) ว่าผลการเรียนรู้ที่กำหนดสอดคล้องกับการกระจายความรับผิดชอบตามมาตรฐานผลการเรียนรู้หรือไม่
- 2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประเมินข้อสอบของแต่ละรายวิชา ว่าสอดคล้องกับความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้หรือไม่
- 2.3 การประเมินผลของแต่ละรายวิชาต้องผ่านการพิจารณาจากที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรก่อนประกาศผลสอบ
- 2.4 พิจารณาจากรายงานการประเมินผลในรายวิชา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งคณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ฝึกประสบการณ์เป็นผู้ประเมินผล
- 2.5 ตรวจสอบจากรายงานผลการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา (มคอ.5,6)

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเป็นไปตามข้อบังคับสภามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2551 ข้อที่ 34 และฉบับที่ 2 ข้อที่ 5

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

- 1.1 การปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ให้รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชา วัตถุประสงค์ เป้าหมายของหลักสูตรตามแนวคิดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ โดยให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นผู้ให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ
- 1.2 มอบเอกสารที่เกี่ยวข้องให้อาจารย์ใหม่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เช่น รายละเอียดหลักสูตร คู่มือนักศึกษาและคู่มืออาจารย์
- 1.3 อบรมเทคนิควิธีการสอน การใช้สื่อ การวัดและประเมินผล การวิเคราะห์ผู้เรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดทำรายละเอียดรายวิชา แผนการสอน (มคอ.3,4) และรายงานผลการจัดการเรียนการสอน (มคอ.5,6)

2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์

- 2.1 อบรมพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
- 2.2 ส่งเสริมการศึกษาดูงาน การไปประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ การร่วมเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพอาจารย์
- 2.3 สนับสนุนให้อาจารย์จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อให้มีตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น
- 2.4 ส่งเสริมให้อาจารย์ทำวิจัยทั้งการวิจัยในสาขาวิชา และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนให้แรงจูงใจแก่ผู้ที่มีผลงานทางวิชาการอย่างประจักษ์
- 2.5 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ โดยให้ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องในระดับสูงขึ้น

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

1. การกำกับมาตรฐาน

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการศึกษา โดยยึดประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยประธานหลักสูตรได้มอบหมายให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรดำเนินการในแต่ละส่วนให้มีคุณภาพ และมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานในรอบการประชุมรายเดือนของหลักสูตร

2. บัณฑิต

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มีการติดตามคุณภาพของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ หรือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขาวิชา โดยพิจารณาจากระดับคะแนนผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา ของแต่ละรายวิชา โดยมีการพิจารณาความเหมาะสมในการประชุมกรรมการบริหารหลักสูตรสิ้นภาคการศึกษา นอกจากนี้ ยังมีการทวนสอบผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.2 โดยแต่งตั้งกรรมการทวนสอบผลการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย กรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 5 คน และกรรมการทวนสอบที่มาจากบุคคลภายนอกหลักสูตร จำนวน 2 คน กรรมการทวนสอบได้ดำเนินการทวนสอบรายวิชาต่างๆที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ และสรุปเป็นรายงาน

อย่างไรก็ตาม สาขาวิชาการพัฒนาชุมชนยังได้ดำเนินการศึกษาความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาวิชา ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน

3. นักศึกษา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มีกระบวนการในการรับและพัฒนาคุณภาพนักศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพบัณฑิต ดังนี้

3.1 การรับนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีระบบและกลไกการรับนักศึกษาที่สอดคล้องกับธรรมชาติของหลักสูตร โดยได้มีการจัดประชุมวางแผนระดับคณะเกี่ยวกับการกำหนดแผนการรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในแต่ละปี และแผนการรับนักศึกษาประจำปีการศึกษา 2551–2565 (แผนการรับนักศึกษา 15 ปี) เสนอต่อที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อทราบและอนุมัติ และจัดทำประกาศรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยโดยกองบริการการศึกษา คณะ และหลักสูตรได้ประชาสัมพันธ์หลักสูตรเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนในเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดการรับรู้ และสนใจที่จะเข้าศึกษาต่อ มีกระบวนการสอบความรู้ความสามารถทางสาขาวิชาและสอบสัมภาษณ์ ประกาศรายชื่อผู้สอบผ่านทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย โดยหลักสูตรการพัฒนาร่วมได้ขับเคลื่อนระบบการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย มีการกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาไว้ใน มคอ.2 คือ จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกสาขาวิชา และดำเนินการรับนักศึกษาตามระบบและกลไกการรับนักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยมีระบบรับนักศึกษา 2 ระบบคือ ระบบโควต้า และระบบสอบคัดเลือก ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการพิจารณาผู้ได้โควต้า คณะกรรมการรับสมัครสอบ คณะกรรมการออกข้อสอบ คณะกรรมการกำกับสอบ คณะกรรมการสอบสัมภาษณ์ โดยอาจารย์ในหลักสูตรมีส่วนร่วมในการกำกับสอบและการสอบสัมภาษณ์

3.2 การเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลากำหนดแผนการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ก่อนเข้าศึกษา โดยมีการให้ความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ภาษามลายู และภาษาไทย และมีคู่มือนักศึกษาเพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติจนสำเร็จการศึกษา หลักสูตรการพัฒนาร่วม มีการขับเคลื่อนระบบการเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาที่กำหนดโดยมหาวิทยาลัยและคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย

3.2.1 หลักสูตรได้ส่งนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ประจำปีการศึกษา ซึ่งจัดโดยมหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจในด้านการเรียน การดำรงอยู่ในมหาวิทยาลัย

3.2.2 หลักสูตรได้ส่งนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ประจำปีการศึกษา ซึ่งจัดโดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

3.3 การส่งเสริมและการพัฒนานักศึกษา

ในการส่งเสริมและการพัฒนานักศึกษานั้น หลักสูตรมีการควบคุมดูแล การให้คำปรึกษา วิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการพัฒนาร่วมชุมชน

ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลามีระบบและกลไกอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีกองพัฒนานักศึกษา เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหลักสูตรได้ขับเคลื่อนระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

3.3.1 เสนอรายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัย โดยหลักสูตรได้ประชุมเพื่อกำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มเรียน และดำเนินการส่งรายชื่อไปตามลำดับขั้นตอนของระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาทุกชั้นปีต้องพบนักศึกษาตามแผนให้คำปรึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อแนะนำและแนะแนวทางการเรียนและการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย

3.3.2 หลักสูตรมีการควบคุมการดูแลการให้คำปรึกษาด้านวิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษา โดยอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นที่ปรึกษาของนักศึกษา มีเอกสารตารางเข้าพบเพื่อให้คำปรึกษาทางด้านต่างๆ

3.3.3 หลักสูตรมีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ผ่านทาง facebook และเว็บไซต์ ของหลักสูตรเพื่อให้ศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันใช้เป็นช่องทางในการติดต่อรวมทั้งขอคำปรึกษาจากหลักสูตร

3.4 การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลามีระบบและกลไกการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักศึกษา และการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ระดับปริญญาตรี โดยมีการประเมินผล และรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ซึ่งหลักสูตร ได้ร่วมขับเคลื่อนระบบการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับการดำเนินการของมหาวิทยาลัย

4. อาจารย์

4.1 การรับอาจารย์ใหม่

มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย โดยอาจารย์ใหม่จะต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

4.2 การแต่งตั้งคณาจารย์พิเศษ

มหาวิทยาลัยจะอำนวยความสะดวกในการติดต่อและเชิญอาจารย์พิเศษตามความจำเป็นและข้อเสนอของผู้รับผิดชอบหลักสูตร

4.3 การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการวางแผน การติดตาม และทบทวนหลักสูตร

คณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้สอน จะต้องประชุมร่วมกันในการวางแผนจัดการเรียนการสอน ประเมินผล และให้ความเห็นชอบการประเมินผลทุกรายวิชา เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมไว้สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนปรึกษาหารือแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรและได้บัณฑิตเป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร ภายใต้หลักการมีส่วนร่วม โดยยึดหลักการดำเนินงานตามองค์ประกอบมาตรฐานหลักสูตร ซึ่งมี กระบวนการประเมินการดำเนินงานของหลักสูตรเป็นประจำทุกปี

หลักสูตรให้ความสำคัญกับอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่างๆ โดยคำนึงความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในวิชาที่สอน ความสามารถในการออกแบบการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง และมีศักยภาพในการพัฒนาทักษะให้กับนักศึกษาได้

หลักสูตรกำหนดให้มีการประเมินผู้เรียนด้วยจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ การประเมินผลการ เรียนรู้ของนักศึกษาที่แสดงผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร การประเมินเพื่อนำไปสู่การ พัฒนาวิธีการเรียนรู้ของตัวนักศึกษาเอง และการประเมินเพื่อเป็นข้อมูลปรับปรุงการเรียนการสอน

6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มีแนวทางการบริหารบุคลากรและ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ดังนี้

6.1 การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

- 1) การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง บุคลากรสายสนับสนุนควรมีวุฒิ ปริญญาตรีและมีความรู้ตรงตามตำแหน่งงาน
- 2) การเพิ่มทักษะความรู้เพื่อการปฏิบัติงาน บุคลากรสายสนับสนุนต้องได้รับการ อบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การจัดเตรียมความพร้อมและการสนับสนุนงานการจัดการเรียนการสอนและการ ประเมินผล ภายใน 1 ปีหลังจากได้รับการบรรจุแต่งตั้ง

6.2 การบริหารงบประมาณ

มหาวิทยาลัยจัดสรรงบประมาณผ่านคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้ง งบประมาณแผ่นดินและงบรายได้ เพื่อจัดซื้อหนังสือ ตำรา สื่อการเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์ และวัสดุครุภัณฑ์อย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

6.3 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

6.3.1 สถานที่

ลำดับ	รายการและลักษณะเฉพาะ	จำนวนที่มีอยู่แล้ว	หมายเหตุ
1	ห้องเรียนขนาดจุ 50 คน ห้องเรียนขนาดจุ 50 คน ห้องเรียนขนาดจุ 80 คน ห้องเรียนขนาดจุ 50 คน ห้องเรียนขนาดจุ 20 คน ห้องเรียนขนาดจุ 50 คน ห้องเรียนขนาดจุ 50 คน ห้องเรียนขนาดจุ 50 คน ห้องเรียนขนาดจุ 45 คน ห้องเรียนขนาดจุ 200 คน ห้องเรียนขนาดจุ 50 คน ห้องเรียนขนาดจุ 50 คน ห้องเรียนขนาดจุ 50 คน Sound lab	9 ห้อง 5 ห้อง 1 ห้อง 3 ห้อง 1 ห้อง 3 ห้อง 3 ห้อง 2 ห้อง 1 ห้อง 6 ห้อง 44 ห้อง 17 ห้อง 20 ห้อง 6 ห้อง	อาคาร 1 อาคาร 4 อาคาร 5 คณะวิทยาศาสตร์ฯ อาคาร 5 คณะวิทยาศาสตร์ฯ อาคาร 5 คณะวิทยาศาสตร์ฯ อาคาร 9 ศูนย์วิทยาศาสตร์ฯ อาคาร 10 ภาควิชาศิลปกรรม อาคาร 15 ภาควิชาเกษตรศาสตร์ อาคาร 15 ภาควิชาเกษตรศาสตร์ อาคาร 18 อาคาร 20 สำนักงานอธิการบดี อาคาร 23 คณะวิทยาการจัดการ อาคาร 24 สังคมศาสตร์ อาคาร 24 สังคมศาสตร์
2	ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์	5 ห้อง 7 ห้อง 1 ห้อง	อาคาร 6 อาคารเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคาร 24 สังคมศาสตร์
3	ห้องประชุมสัมมนา ห้องประชุม 1 ขนาดจุ 180 คน ห้องประชุม 2 ขนาดจุ 180 คน ห้องประชุม 3 ขนาดจุ 400 คน ห้องประชุมมังกีส ขนาดจุ 200 คน ห้องประชุมแนนีส ขนาดจุ 200 คน ห้องประชุมซาลัค ขนาดจุ 400 คน	1 ห้อง 1 ห้อง 1 ห้อง 1 ห้อง 1 ห้อง 1 ห้อง	อาคาร 24 สังคมศาสตร์ อาคาร 24 สังคมศาสตร์ อาคาร 24 สังคมศาสตร์ อาคาร 23 คณะวิทยาการจัดการ อาคาร 23 คณะวิทยาการจัดการ อาคาร 23 คณะวิทยาการจัดการ

6.3.2 อุปกรณ์การสอน

6.3.2.1 อุปกรณ์การเรียนการสอนของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน

ลำดับ	รายการและลักษณะเฉพาะ	จำนวน
1	เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา	2
2	เครื่องฉายภาพ	2
3	เครื่องถ่ายเอกสาร	1

6.3.2.2 อุปกรณ์การเรียนการสอนและโสตทัศนูปกรณ์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ลำดับ	รายการและลักษณะเฉพาะ	จำนวน
1	เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา	4
2	เครื่องฉายภาพ	3
3	เครื่องถ่ายเอกสาร	1
4	เครื่องถ่ายสำเนา	1

6.3.3 ห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอที่จะให้บริการการสืบค้นสารสนเทศระบบห้องสมุดอัตโนมัติผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจาก <http://aritic.yru.ac.th/>

6.3.3.1 เอกสารและตำรา

1) หนังสือ

(1) ภาษาไทย จำนวน 910 ชื่อเรื่อง

(2) ภาษาอังกฤษ จำนวน 8 ชื่อเรื่อง

รวม 918 ชื่อเรื่อง

2) เอกสารวิชาการ (วิจัย/วิทยานิพนธ์/ปริญญานิพนธ์)

(1) ภาษาไทย จำนวน 37 ชื่อเรื่อง

(2) ภาษาอังกฤษ จำนวน - ชื่อเรื่อง

รวม 37 ชื่อเรื่อง

3) วารสาร/นิตยสาร

(1) ภาษาไทย จำนวน 234 ชื่อเรื่อง

(2) ภาษาอังกฤษ จำนวน - ชื่อเรื่อง

รวม 234 ชื่อเรื่อง

6.3.3.2 ฐานข้อมูลสำเร็จรูป

ระบบฐานข้อมูลสำเร็จรูปเพื่อการค้นคว้าและฐานข้อมูลOnline มี 3 ระบบ ฐานข้อมูล ประกอบด้วย

- 1) ระบบฐานข้อมูล E-Book ประกอบด้วย 3 ฐานข้อมูล ดังนี้
 - 1.1) iGLibrary (iG Publishing) เป็นฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์
 - 1.2) Gale Virtual Reference Library (eBook) เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สาขาวิชาต่างๆ ได้แก่ Business, Environment, History, Information and Publishing, Law, Medicine, Nation and World, Religion, Science, Social Science และ Technology
 - 1.3) 2eBook เป็นฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์
- 2) ระบบฐานข้อมูล E-Journal ประกอบด้วย 6 ฐานข้อมูล ดังนี้
 - 2.1) SpringerLink เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สุขภาพ ครอบคลุมวารสารจำนวนเอกสารฉบับเต็ม 1,130 ชื่อ ข้อมูล ปี 1997-ปัจจุบัน
 - 2.2) ฐานข้อมูล Web of Science เป็นฐานข้อมูลอ้างอิง(Citation Database) ที่ให้ข้อมูลบรรณานุกรม พร้อมด้วยบทคัดย่อ รายการอ้างอิง (Cited Reference)และรายการอ้างอิง(Cite Article) ซึ่งครอบคลุมสาขาวิทยาศาสตร์ เช่น เคมี ฟิสิกส์ วิศวกรรม เป็นต้น สาขาสังคมศาสตร์ เช่น จิตวิทยา บริหารธุรกิจ เป็นต้น สาขาศิลปศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ เช่น เอเชียศึกษา ศาสนา ปรัชญา ศิลปะ ดนตรี เป็นต้น จากวารสารไม่น้อยกว่า 10,000 รายชื่อ ให้ข้อมูล ตั้งแต่ปี 2001-ปัจจุบัน
 - 2.3) ฐานข้อมูล Academic Search Complete เป็นฐานข้อมูลที่มีเนื้อหาครอบคลุมสหสาขาวิชามากที่สุดทั่วโลก
 - 2.4) ฐานข้อมูล EBSCO Discovery Service Plus Full Text เป็นนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการและการสืบค้นฐานข้อมูลจำนวน 13 ฐานข้อมูล ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ดำเนินการบอกรับ เพื่อให้บริการกับมหาวิทยาลัย / สถาบันทั้ง 78 แห่ง อาทิ ฐานข้อมูล Science Direct ฐานข้อมูล ProQuest Dissertation ฐานข้อมูล ISI Web of Science ทั้งนี้ยังรวมถึงฐานข้อมูล EBSCO eBooks (Net Library) ผ่านช่องทางการสืบค้นเดี่ยว (Single Search)

2.5) ฐานข้อมูล Education Research Complete เป็นฐานข้อมูลวารสารฉบับเต็มกว่า 1,060 ชื่อเรื่อง ซึ่งรวบรวมวารสารหลัก (Core Journals) ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับการศึกษาขั้นสูง รวมถึงหนังสือ (Books and Monographs) และงานวิจัยเฉพาะทางต่างๆ ทางด้านการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.6) ฐานข้อมูลบทความวารสารสารสนเทศ H.W. Wilson เป็นฐานข้อมูลดรรชนี สารสังเขปและเอกสารฉบับเต็มครอบคลุมทุกสาขาวิชา ดังนี้ Applied Science & Technology, Art, Business, Education, General Science, Humanities, Library and Information Science, Social Sciences, Law, General Interest, Biological & Agricultural Science

3) ระบบฐานข้อมูล E-Thesis ประกอบด้วย 2 ฐานข้อมูล ดังนี้

3.1) ProQuest Dissertations and Theses Global วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ของสถาบันการศึกษาที่ได้รับการรับรองจากประเทศสหรัฐอเมริกา และแคนาดา รวมถึงบางสถาบันการศึกษาจากทวีปยุโรป ออสเตรเลีย เอเชีย และแอฟริกา มากกว่า 1,000 แห่ง ประกอบไปด้วยข้อมูลมากกว่า 2.4 ล้านระเบียน(สกอ.บอกรับ) (<http://search.proquest.com/autologin>)

3.2) ฐานข้อมูลงานวิจัยไทย Digital Collection (ThaiLIS) วิทยานิพนธ์ งานวิจัย บทความวารสาร และหนังสือหายากฉบับเต็มรวบรวมจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศไทย (<http://tdc.thailid.or.th/tdc/>)

6.4 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

ประสานงานกับสำนักวิทยบริการในการจัดซื้อหนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อบริการให้อาจารย์และนักศึกษาได้ค้นคว้า และใช้ประกอบการเรียนการสอน ในการประสานการจัดซื้อหนังสือนั้นอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาจะมีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อหนังสือ และสื่ออื่นๆ ที่จำเป็น

6.5 การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

6.5.1 สำนวจความต้องการทรัพยากร การเรียนการสอนเป็นประจำทุกปีการศึกษาจาก ผู้สอนและผู้เรียน

6.5.2 ประเมินความเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาในหลักสูตร

6.5.3 สรุปแหล่งทรัพยากรที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยที่ผู้สอนและผู้เรียนสามารถใช้บริการได้ โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

เป้าหมาย	การดำเนินการ	การประเมินผล
<p>จัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สื่อและช่องทางการเรียนรู้เพื่อ สนับสนุนการศึกษาในห้องเรียน นอกห้องเรียนและเพื่อการเรียนรู้ ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีห้องเรียนที่มีสื่อ อุปกรณ์ พร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการเรียน การสอน การทำกิจกรรมในห้องเรียน 2. จัดเตรียมห้องปฏิบัติการ เพื่อให้นักศึกษาสามารถฝึก ปฏิบัติสร้างความพร้อมในการ ปฏิบัติงานในวิชาชีพ 3. จัดให้มีห้องการเรียนรู้ด้วย ตนเอง เพื่อให้ นักศึกษา สามารถศึกษา ค้นคว้า หา ความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง 4. จัดให้มีห้องสมุดให้บริการ ทั้งหนังสือ ตำรา และสื่อ ดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลสำรวจความพร้อมของสื่อ อุปกรณ์ที่ จำ เป็น ประจำ ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ จากอาจารย์และนักศึกษา 2. จำนวนหนังสือ ตำรา และ สื่อดิจิทัลที่มีให้บริการและสถิติ การใช้งานหนังสือ ตำรา สื่อ ดิจิทัล 3. ผลสำรวจความพึงพอใจของ นักศึกษาต่อการให้บริการ ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และ การฝึกปฏิบัติ

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
(1) คณาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	X
(2) มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสายา(ถ้ามี)	X	X	X	X	X
(3) มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
(4) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
(5) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X
(6) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X
(7) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว		X	X	X	X
(8) คณาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคนได้รับปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X
(9) คณาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	X
(10) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และหรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี	X	X	X	X	X
(11) ระดับความพึงพอใจของนิสิต/นักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0				X	X
(12) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0					X

เกณฑ์การประเมิน หลักสูตรได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ต้องผ่านเกณฑ์ประเมินดังนี้ ตัวบ่งชี้บังคับ (ตัวบ่งชี้ 1-5) มีผลดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย และมีจำนวนตัวบ่งชี้ที่มีผลดำเนินการบรรลุเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 80 % ของตัวบ่งชี้รวม โดยพิจารณาจากจำนวนตัวบ่งชี้บังคับและตัวบ่งชี้รวมในแต่ละปี

หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน

กำหนดให้คณาจารย์เขียนรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) ซึ่งมีรายละเอียดของกลยุทธ์การประเมินการสอน และรายงานผลการดำเนินงานของรายวิชา (มคอ.5) หลังการสอนของแต่ละภาคการศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและรายงานผลต่อไป

1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน ดำเนินการ ดังนี้

- 1.2.1 นักศึกษาประเมินการสอนในแต่ละรายวิชาผ่านระบบออนไลน์ 2 ครั้ง คือ ก่อนการสอบระหว่างภาค และก่อนการสอบปลายภาค
- 1.2.2 คณะกรรมการบริหารวิชาการคณะและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สังเกตการณ์สอนของอาจารย์

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

2.1 โดยนักศึกษาและบัณฑิต

การประเมินหลักสูตรในภาพรวม โดยสำรวจข้อมูลจาก นักศึกษาปัจจุบัน นักศึกษาปีสุดท้าย และบัณฑิตใหม่

2.2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และ/หรือ จากผู้ประเมินภายนอก

การประเมินคุณภาพการศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอก ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา

2.3 โดยผู้ใช้บัณฑิต และ/หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ

การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตโดยวิธีการวิจัย

3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

ประเมินตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุในหมวดที่ 7 ข้อ 7 โดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

- 4.1 รวบรวมข้อเสนอแนะ/ข้อมูล จากการประเมินของนักศึกษา ผู้รับผิดชอบ ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ
- 4.2 วิเคราะห์ทบทวนข้อมูลข้างต้น โดยผู้รับผิดชอบหลักสูตร / คณะกรรมการบริหาร วิชาการคณะ
- 4.3 ดำเนินการปรับปรุง
 - 4.3.1 รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) และรายละเอียดของประสบการณ์ ภาคสนาม (มคอ.4) ทุกภาคการศึกษาหรือทุกปีการศึกษา
 - 4.3.2 ดำเนินการประเมินผลหลักสูตร (มคอ.2) เพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตรภายใน 5 ปี
 - (1) ประเมินปัญหาอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรทุกปี การศึกษา (มคอ.7)
 - (2) ประเมินผลคุณลักษณะและคุณภาพของบัณฑิตภายหลังจากจบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง